National Library 56253
Gen.Acquisitions Section
Ottawa,Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
JAN 8 1979
NEWSPAPER SECTION
JOURNAUX

Second class mail registration number — 1088.

VABA EESTLANE

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

Nr. 95 (2533) XXVII aastakäik — Neljapäeval, 21. detsembril 1978 — Thursday, December 21, 1978 — Üksiknumbri hind 40 senti

Tõhusad toetused eesti täienduskoolidele

Föderaal-, provintsi- ja omavalitsus andsid tunnustuse eesti koolitööle Torontos

Möödunud nädalal toimunud Toronto eesti täienduskoolide koolikomitee ja õppenõukogu koosolekutel teatas koolikomitee esimees Hans Lupp, et ligemale poolteist aastat kestnud läbirääkimised valitsusasutustelt meie koolidele majandusliku toetuste saamiseks on lõppenud meile soodsalt.

Viimastel aastatel pidevalt tõusvate kulude tasakaalustamiseks on väljastpoolt tulev toetus eriti oluline ja otse vajalik just praegu, mil Toronto Eesti Seltsi Täienduskoolides on 300 õpilast ja õppeasutuse alg- ja keskkoolist on aastate jooksul läbikäinud üle 2000 eesti noore.

Süstemaatiline ja pidevalt toimuv eesti keele ning teadmiste õpetamine ja kasvatustöö vähemalt seniste tulemuste ja eduga nõuab kindlat majanduslikku alust, mida senini on kandnud ainult õppemaksud ja eesti organisatsioonide toetused.

Neile lisaks võib õppeasutus nüüd arvestada ka valitsusasutuste toetustega.

Läbirääkimiste ja kontaktide loomise ajal valitsusasutuste esindajatega anti neile meie koolide senisest tööst ja saavutustest põhjalik ülevaade. Samuti selgus, et võrreldes teiste rahvastega oleme kuni siiani oma ressurssidega saavutanud vähemalt sama häid või isegi paremaid tagajärgi õppetöös, õppeasutuse struktuuris ja administratsooni alal. Meie pedagoogilised printsiibid ja koolikomitee poolt kirjastatud õpikud leidsid samuti vastavate erialade inimeste poolt täit tähelepanu ja tunnustust.

Föderaalvalitsuse toetuse $4.400 käesolevaks õppeaastaks said eesti koolid mitmekultuuri ministeeriumilt kultuuri rikastumise toetusskeemi raames.

Minister Norman Cafik oma kaaskirjas koolikomitee esimehele rõhutab meie koolides tehtava töö tähtsust kanada ühiskonna tervikluse seisukohalt ja palub kogu koolile, see on õpilastele, õpetajatele ja lastevanemaile, edasiarendada oma parimad soovid jätkuvaks eduks senises töös.

Asja saadud toetus föderaalvalitsusest on õieti teistkordne sel kalendriaastal. Aasta alul saadud esimene $4.800 oli mõeldud möödunud kevadel lõppenud õppeaasta kulude katteks.

Samuti võimaldas see toetus jätta käesoleva õppeaasta maksu endiseks vaatamata järjest tõusvaile kuludele.

Provintsi- ja omavalitsuse toetuse saab täienduskool Toronto linna haridusosakonna n.n. pärandi keelt õpetamise skeemi (Heritage Languages Program) alusel. See skeem, mis katab algkoolide tasemel tehtavat tööd, tugineb provintsivalitsuse haridusministeeriumi ja omavalitsuse koolimaksudest laekuvaile summadele ja selle skeemi tegelikeks läbiviijaiks on kohalikud haridusosakonnad või meie puhul Toronto linna haridusosakond (Toronto Board of Education).

Läbirääkimised meie koolide tööga seotud olukordade ja erisoovide selgitamiseks toimusid peaasjalikult haridusosakonnaga, kusjuures tuli luua ka kontaktid haridusministeeriumiga ja teha otsene isiklik esildis ministrile.

Toetus haridusosakonnalt kujuneb kogusummas suuremaks kui varem nimetatud keskvalitsuse toetus. See katab ühe osa algkooli õpetajate töö hüvituse ja õpilastele tasuta antavad õppevahendid koos kõigi vajalike õpikutega.

Kooli kanda jäävad endiselt osa õpetajate töö hüvitus, ruumide üür, mitmesugused administratiivsed ja teised õppetööga seotud kulud.

Olles lahendanud mitmeid takistavaid asjaolusid ja jõudnud meile soodsate majanduslike tulemusteni algkooli töö jätkamiseks senises kohas ja senisel kujul või isegi paremini, võivad nüüd uuesti alata läbirääkimised Toronto linna haridusosakonnaga keskkoolile sama majanduslike soodustuste ja eriti n.n. krediidi andmise õiguse saamiseks.

9. dets. teostas Montreali Eesti Segakoor vastu-külaskäigu Torontosse Peetri koguduse koorile Cantate Domino. Pärast menukat kontserti järgnes Cantate Domino jõulupuu, kus kahele koorijuhile anti tänutäheks roose. Pildil vasakult Karl J. Raudsepp, Montreali Eesti Segakoori juhataja ja Charles Kipper, Cantate Domino juhataja. Foto: Vaba Eestlane

Väärtuslik kingitus Hamiltoni kogudusele

HAMILTON (VE) — Surnutepühal õnnistas piiskop Karl Raudsepp hõbedast armulaua nõud, tänades heldet annetajat ja paludes jõudu ning õnnistust nende riistade kasutajatele. Selle väärtusliku annetuse kinkijaks oli kauaaegne Hamiltoni koguduseliige Alma Tomson. Kingitus oli ta abikaasa-prokurör Jaan Tomson'i 45. aastase surmapäeva mälestuseks, kes puhkab viimast und Tartu kalmistul.

Suur eestikeelne Piibel kingitusena oli tütre Ellen Tomson'i mälestuseks, kes suri 1946. a. Saksamaal. Selle „Raamatute Raamatu" õnnistas abipraost Tõnis Nõmmik, paludes õnnistust annetajale ning tema sugulastele siin ja kodumaal.

See eriline kingitus väärib kiitust ja tänu kõikidelt kaasmaalastelt Hamiltonis ja ümbruskonnas.

Ühendriigid - „ajaloo suurimad patustajad"

Kibestunud meeleolu Taivanis Puna-Hiina tunnustamise pärast

TAIPEI — Taivani pealinnas Taipeis valitseb suur pettumus pärast seda kui Ühendriikide president Carter teatas, et Washington annab oma poliitilise tunnustuse kommunistlikule Hiinale ja katkestab oma diplomaatilised sidemed Taivani saarel asuva Rahvusliku Hiinaga. Rahvusliku Hiina president Tshiang Ching-kuo nimetas Ühendriike selle sammu pärast „ajaloo suurimaks patustajaks."

President Tshiang mainis Taivanis võimul oleva Kumintang partei juhtkonnale, et Rahvusliku Hiina valitsus ei alusta kunagi kommunistidega läbirääkimisi Taivani ühendamiseks kommunistliku Hiinaga. Tshiang ütles, et kommunistlik valitsus on kokkuvarisemise lävel.

ning Ühendriikide valitsuse tunnustus kommunistidele aitab päästa bandiitide rezhiimi, kes on mõrvanud miljoneid hiinlasi.

Taipeis on Ühendriikide saatkonnahoone ees korraldatud demonstratsioone ning politsei on võtnud saatkonna erilise valve alla. Ühendriikide saatkond on teinud ühtlasi Taipeis elavatele ameeriklastele korralduse, et nad katsuksid vältida tänavatele ilmumist.

Moskva on esialgu Hiina-Ühendriikide lähenemise kommenteerimisel olnud võrdlemisi tagasihoidlik.

Pikem kommentaar selle kohta ilmus poolametliku uudisteagentuuri Novosti väljaandes kus maininiti, et Ühendriikide ja Hiina vaheliste suhete normaliseerimine annab rahu taotlejatele ja säilitajatele veelgi rohkem põhjust valvel olla Hiina järgmiste sammude suhtes.

Skylab kukub maailmaruumist maakerale

WASHINGTON — Ühendriikide võimud teatavad, et tuleval kevadel kukub maailmaruumist maakerale Skylabi nimeline suur uurimisplatvorm. Arvatakse, et suurem osa platvormist põleb maakera atmosfääri jõudmisel, kuid mõned põlevad osad võivad siiski maakerale kukkuda. Asjatundjad kalkuleerivad, et kuigi Skylabi teekond ümber maakera kulgeb üle mitme suurlinna, on siiski võimalused inimeste haavata või surma saamiseks minimaalsed.

Küüditajad kautsjoni vastu vabaks

MONTREAL — Montreali kohus andis 100.000 dollarilise kautsjoni vastu kuni kohtuprotsessini vabaduse abielupaarile Jacques ja Louise Cosette-Trudel'ile, keda süüdistatakse Inglise kaubandusliku esindaja James Crossi küüditamises ja kinni hoidmises 1970. aastal. Abielupaaril anti võimalus pärast Crossi vabastamist siirduda Kuubale, kust nad hiljem reisisid Pariisi. Seal elasid nad väga kitsastes oludes ja otsustasid nüüd Kanadasse tagasi pöörduda kuigi neid ootab pärast paguluses veedetud aastaid Kanadas kohtu alla andmine.

Tallinna suuremaks probleemiks veepuudus

Üldpilt kodumaa olukorrast sünge

STOKHOLM — Stokholmis toimunud Eesti Rahvusnõukogu koosolekul 2. detsembril andis oma isiklikkude kogemuste põhjal Eestis praegu valitsevast olukorrast ülevaate Rutt Eliaser, kes on okupeeritud Eestist Rootsi saabunud. Ettekandja selgitas konkreetsete näidetega, milliste probleemidega eestlased praegu oma kodumaal peavad tegutsema.

Rutt Eliaser mainis, et kõik endised organisatsioonid Eestis on lõhutud. Seda usalduslikku kontaktimustrit, mis on eelduseks igasugusele rahvuslikule ühiskonnale, ei ole õieti kunagi enam saadud taastada. Seda on takistanud inimestevaheline umbusaldus ja kartus.

Välismaades asuvatel eestlastel on pea võimatu aru saada ja mõista, mida õieti tähendab hirm ja terror ja kuidas seda läbi teinud inimesed õieti käituvad.

Kõik kes Eestit külastavad või üldse kodumaa-eestlastega suhtlevad peaksid mõistma ja ära õppima need koodid, sümbolid ja vormid, kuidas totalitaarse ühiskonna inimesed üksteisega üldse suhtlevad ja informatsiooni vahetavad.

Kui ollakse näiteks N. Eestis kusagil perekonnal külas, siis on see alati perenaine, kes kokkuleppeliste sümbolitega mõista annab, mida tuleb rääkida ja mida mitte. Sest perenaine vastutab. et ta kõiki külalisi tunneb ja seega ka teab, kuidas käituda ja kõneleda ja kuidas mitte.

Edasi ettekandja kirjeldas venelaste sissevoolu Eestisse ja iseloomustas täiesti venestunud piirkondi Põhja-Eestis.

Korterikitsikus on väga suur. Tallinnas on Mustamäe piirkond välja ehitatud. Lasnamäest edasi on kavastatud uued linnaosad kuni 200.000 elanikule. Suuremaks Tallinna probleemiks on veepuudus. Referent andis ülevaate ka N. Eesti tööstustest, kirjeldades tervet rida otse Moskvale allutatud suurtööstusi, mida tal oli ametiisikuna võimalus külastada.

Tallinnas on arvukalt relvatehaseid, mis on tegelikku „produktsiooni" varjavad hoopis teist laadi tegevusega.

Moskvale allutatud suur- ja kesktööstuse kaudu toimub Eesti ekspluateerimine ja halastamatu välja kurnamine. Kõige tõsisemaks sotsiaalseks probleemiks on alkoholism. Karskusliikumine puudub täielikult. 1978. a. sademeterohke suve ja üleujutuste tagajärjeks on, et Eesti kuulutati isegi katastroofi piirkonnaks. Ikalduse, varustamisprobleemide raskuste ja karmima poliitilise surve tõttu on praegune üldpilt kodumaa olukorrast kaunis sünge.

TARTU INSTITUUT
310 BLOOR ST. WEST
TORONTO, M5S 1W4
Sissekäik: Madison Avenue — Spadina jaam

Loeng:

Õp. Andres Taul

PROHVETID

nende isiksuste müsteerium ja nende originaalne panus jumala mõtte arendamisel, Amos — Estra

kolmap., 10. jaan. kell 7.30 õ.

TORONTO EESTI ÜHISPANGA

25. AASTAPÄEVA TÄHISTAMINE

Eesti Majas 19. jaanuaril 1979. a. kell 19.30

AKTUS ● KOHVILAUD ● TANTS

Ruumi piiratuse tõttu osavõtt ainult eelregistreerimisega pangas asjaajamise tundidel.
Registreerimisemaks $2.00 isikult.

Kuna jõulupühade tõttu esmaspäeval 25. detsembril ja teisipäeval 26. detsembril „Vaba Eestlase" toimetus, talitus ja trükikoda on suletud, siis ilmub tuleval nädalal üks „Vaba Eestlase" number, mis saadetakse välja kolmapäeval, 27. detsembril, ning kannab neljapäeva, 28. detsembri kuupäeva.

„Vaba Eestlase" toimetus ja talitus

Uuendage „Vaba Eestlase" tellimine 1979. aastaks!

Hoidke elavana Põhja-Ameerika ainuke kaks korda nädalas ilmuv eestikeelne ajaleht — tellige „Vaba Eestlast"

Tellimiskupong lk. 3

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Toronto.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 9, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $32.—, poolaastas $18.— ja veerandaastas $9.50, kiripostiga aastas $52.—, poolaastas $28.— ja veerandaastas $15.—.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $35.—, poolaastas $19.— ja veerandaastas $10.50. Kiripostiga USA-s: aastas $56.—, poolaastas $30.— ja veerandaastas $16.50.

LENNUPOSTIGA lähemere-maadesse: aastas $69.—, poolaastas $34.50 ja veerandaastas $18.—.

Aadressi muudatus 40 c. — Üksiknumbri hind 40 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

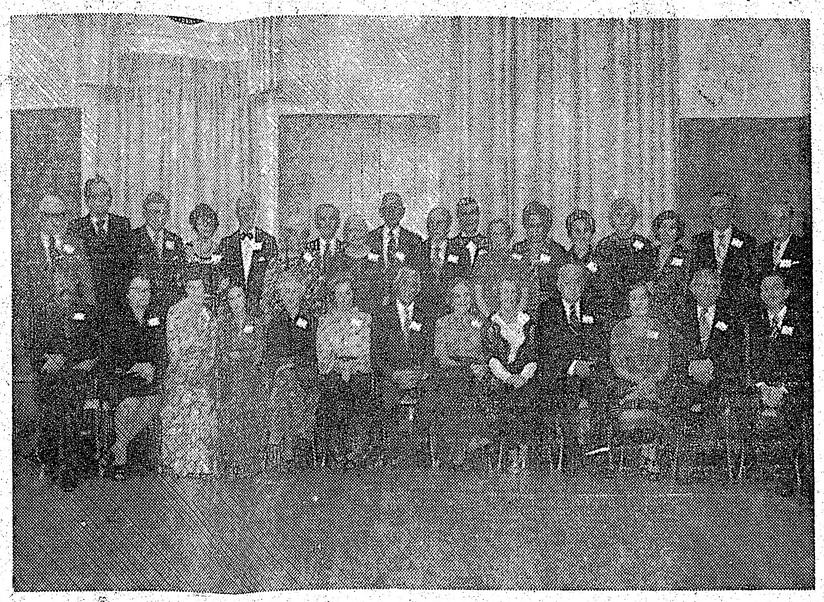

Endisi Läänemaa Ühisgümnaasiumi õpilasi oma kooli 60. aastapäeva tähistamise koosviibimisel 3. dets. Eesti Majas. Pildil esimeses reas (vasakult) Ervin Mihvek, Lucie Havi-Rett, Pauline Raudsepp, Aino Kasfeldt-Mandel, Linda Tomingas-Laanberg, Erik (Erich) Maldur, (Madisson), Alma Krilsa-Kuvel, Helle Leivat-Kääramees, Ermi Soomet (Sooman), Maimu Usin-Põder, Genadi Kelemit ja Ralf Isberg; seisavad (vasakult) Hannes Oja, Ernst Palias, Heino Jõe, Lea Mets-Ambermann, Olav Poltov, Tamara Pedjasalu-Liik, Arnold Kahu, Hilda Lepismaa-Kreeman, Alfred Soosalu, Karl Liivamägi, Harald Neidre (Neider), Siina Keskküla-Kaasik, Leida Neidre-Kori, Adele Neivalt, Magda Ritval-Reimann, Aino Mägiso-Tõsine, Ervin Aleve ja Roman Marley.

Foto: Felix Mets

Kommentaarid

Kui suurt osa mängivad kommunistid ja N. Liit praegustes Iraani rahutustes? Läänemaailma ajakirjanduses ei ole sellele küsimusele vastust antud ja katsutakse ilmselt sellest tülikast probleemist kõrvale põigelda. Räägitakse ja kirjutatakse küll, et kommunistidel on tõenäoliselt oma osa mängida Iraani dramaatilistes sündmustes ja ohvriterikastes tänavademonstratsioonides, kuid samal ajal peetakse vajalikuks toonitada, et need väited ei ole tõestatud.

Tundub siiski, et seda tõendusmaterjali leidub küllaldaselt, kuid seda ei taheta lihtsalt esile tõsta ja sellest rääkida. Tõestusmaterjali ei leidu mitte ainult Iraanis vaid ka teistes riikides. Eriti silmapaistvalt ja teraval kujul kerkis Iraani kommunistide vägivaldne tegevus esiplaanile Lääne-Saksamaa linnas Frankfurdis, kus Iraani punased üliõpilased organiseerisid koos Lääne-Saksamaa kommunistliku parteiga verised tänavarahutused, mis nõudsid sadu haavatuid nii politseinike kui ka demonstrantide hulgast.

Kommunistid olid organiseerinud demonstratsiooniks ligemale 10.000 pealise rahvamassi, kes marssis läbi tänavate kandes plakateid, milledel nimetati Iraani shahhi ja Lääne-Saksamaa kantslerit sigadeks. Mitusada iraanlast, keda toetasid saksa kommunistide löökrühmad, üritasid Ühendriikide peakonsulaadi ründamist, kuid löödi politseiaheliku poolt tagasi. Punased atakeerisid politseinikke naeltega varustatud puukaigastega, raudlatidega ja kividega. Bandiitidel oleks õnnestunud politseiahelikust läbi murda kui õigel ajal poleks kohale saabunud tuletõrjeautod, kes hajutasid kallaletungijad võimsate veejugadega. Lahinguväljale jäid vaid ümberlükatud ja purustatud autod, sisselöödud aknad ja hävitatud telefonikioskid.

Kogu see Ühendriikide ja Lääne-Saksamaa võimude vastane iraani ja saksa kommunistide ühine demonstratsioon läks politseinikele maksma 182 haavatut, nende hulgas 50 raskelt ja 15 eriti raskelt vigastatud politseinikku. Terroristid purustasid 18 politseiautot ning kahjustasid ka tuletõrjeautosid. Ametivõimud mainivad, et demonstratsiooniks koondati jõudusid ka teistest Lääne-Saksamaa linnadest ja Lääne-Berliinist, kust löögimehi kohale toodi bussidega.

Oeldagu siis veel, et kommunistide aktiivsuse kohta praeguste Iraani sündmuste kujundamisel puuduvad tõendid!

*

Pärast seda kui Ühendriikide 350 liikmeline kaubanduslik delegatsioon eesotsas kaubandusministri Juanita Kreps'iga ja rahaminister Michael Blumenthaliga hiljuti N. Liitu külastas ja seal mõlemate maade vahel kaubanduslike sidemete tiivustamist taotles, on Ühendriikides elavalt diskuteerima hakatud — kui suurel määral on ameeriklastel võimalik venelastega kaubelda ja N. Liidule oma tehnoloogilisi saladusi anda, et Ühendriikide julgeolek ei satuks ohuolukorda. Seda probleemi arutatakse mitmest vaatevinklist ja venelastega kaubitsemisel on oma pooldajaid ja vastaseid, kellede arvamised ja seisukohad on üle kandunud isegi president Carteri administratsiooni juhtivatesse ringkondadesse ja Kongressi liikmete hulka.

Nii saatsid 67 Kongressi liiget mõni aeg tagasi president Carterile kirja, milles hoiatati valitsust N. Liidule tehnoloogiliselt viimistletud masinate, aparaatide ja ärtiklite eest, toonitades, et Kreml kasutab selle tehnoloogia ära oma strateegilise ja konventsionaalse relvastuse tugevndamiseks. Seda seisukohta toetavad mõjuvalt Ühendriikide energia minister James Schlesinger ja presidendi mõjuvõimas nõuandja välispoliitilistes küsimustes Zbigniew Brzezinski.

Kuid nendele meestele vastukaaluks leidub Kongressi liikmete hulgas ja valitsuses ka Venemaaga kaubanduslike sidemete süvendamise propageerijaid ja detente poliitika energilisi kaitsjaid, kellede

(Järg lk. 7)

„Hiina kaart" mängiti välja

Kogu maailma poliitilistes ringkondades oodati juba ammu, millal Ühendriigid mängivad välja oma „Hiina kaardi" — nii nagu piltlikult kavatsetavat koostööd Hiinaga iseloomustas president Carteri välispoliitiline nõuandja Zbigniew Brzezinski. Nüüd lõpuks on liisk langenud ning Hiina Ühendriikide lähenemisaktsioonile, millega alustas tolleaegne president Richard Nixon 1972. aastal, pani nüüd punkti peale praegune president Carter, kes tegi teatavaks, et kommunistliku Hiina ja Ühendriikide vahel on saavutatud kokkulepe vastastikuse diplomaatilise tunnustuse andmiseks ja tiheda majandusliku, kultuurilise ja poliitilise koostöö alustamiseks.

Ehkki Ühendriikide ja Hiina vastastikused lähenemismanöövrid toimusid juba aastaid, tuli kommunistlikule Hiinale tunnustuse andmine siiski teataval määral ootamatult ja paljudele Ühendriikide ja teiste riikide poliitikutele isegi rabava üllatusena. Üllatus oli seda suurem, et Ühendriigid olid nõus lõpetama oma vastastikuse kaitsepakti ja diplomaatilised sidemed Taivani saarel asuva Rahvusliku hiina valitsusega, kellega ameeriklastel on pärast Teist maailmasõda olnud tihedamaid suhteid. Vastutasuks nende suhete katkestamisele pressisid ameeriklased siiski Hiina kommunistlikult valitsuselt välja nõuscleku, et Hiina ei asu Taivani vallutama sõjaliste jõududega, vaid katsub Taivani probleemi lahendada rahulikul teel läbirääkimistega. Samuti jätsid ameeriklased endile õiguse varustada Taivani sõjaväge ka tulevikus ameerika moodsate relvadega.

Taivani küsimus oli kahtlemata üli Hiinale kui ka Ühendriikidele kokkulepete saavutamisel suuremaks takistuseks, kuid ilmselt soovisid mõlemad pooled niivõrd tungivalt üksteisele lähenemist, et nad olid valmis Taivani suhtes kompromissi sõlmima ja vastastikku järelandmisi tegema. Tundub, et Washington ja Peking lähtusid diplomaatiliste sidemete ja koostöö saavutamisel peamiselt kahest olulisest tegurist — majanduslikest kaalutlusist ja strateegilistest kalkulatsioonidest. Majanduslikust aspektist lähtudes loodavad Ühendriigid koostöö loomisel Hiinaga oma tööstussaadustele ja majanduslikkudele investeeringutele uusi turgusid, kuna Hiina tahab ameeriklastelt osta masinaid ning saada soodsaid krediite ja ameerika kaugele arenenud tehnoloogiat. Kuid veelgi tähtsam on Hiina ja Ühendriikide vaheline koostöö strateegilisest seisukohast lähtudes, kuna Vene palavlikune relvastamine ja agressiivne välispoliitika sunnivad kõiki teisi maailma jõudusid koondama oma ressursse ja jõutegureid imperialistliku Venemaa vallutamisplaanide pidurdamiseks ja takistamiseks. Hiinale on tema julgeoleku küsimused eriti olulise tähtsusega, kuna venelased on koondanud Hiina piirile mitukiimmend diviisi sõjaväge ja on valmis vajaduse korral rünnaku alustamiseks. Kuid samal ajal jälgivad ameeriklased ja teised NATO riigid kergendustundega vene diviiside viimist Kaug-Ittа. millega väheneb N. Liidu surve Euroopale.

Moraalsest seisukohast on Ühendriikide koostöö kommunistliku Hiinaga kahtlemata ebameeldiv, seda enam, et selle koostöö saavutamiseks hüljati Taivani saarel asuv kommunismivastaselt häälestatud Rahvuslik Hiina, kus majanduselu on kapitalistliku süsteemi rakendamisel tõusnud õitsvale järjele. Samuti ei saa me unustada, et Hiina abistas tõhusalt Korea sõjas kommunistlikku Põhja Koread ning on andnud nüüd oma toetuse Kambodzhale, kus kommunistlik terrorirezhiim on rakendatud miljoneid inimesi ohvriks tuues oma kõige äärmuslikumal ja julmemal kujul.

Kuid meie ei saa unustada, et ameeriklased ei astunud seda sammu suurest armastusest Hiina vastu vaid realistilikust seisukohast lähtudes, kuigi selline „realism" meenutab meile teataval määral Austraalia endise peaministri Whitlami poliitikat, millega anti tunnustus Balti riikide annekteerimisele kommunistliku Venemaa poolt. Hiina ja Ühendriikide lähenemisel jääb meile siiski see lootus, et jõudude koondamine imperialistliku Venemaa vastu paneb piduri Moskva edasitungi ja maailmavallutamise plaanidele ning lükkab võibolla liikuma ka need jõud, mis loovad eeldusi orjastatud riikidele kommunistliku Venemaa surve ja terrorirezhiimi alt vabanemiseks.

Igal juhul — „Hiina kaart" on niiüd välja mängitud ning jääb vaid oodata selle sammu tulemusi rahvusvahelisel poliitilisel mängulaual.

K. A.

Kanada tulevik teeb Ühendriikides muret

Kokkuvõtteid ja vaatlusi Washingtoni välispoliitilistest probleemidest

WASHINGTON („Vaba Eestlase" kirjasaatjalt). — Nüüd kus aasta 1978 on lõpule jõudnud, tehakse kokkuvõtteid eelnenust ja edasivaateid järgnevaks aastaks. Ameerika Ühendriikides üks tuntumaid poliitilisi vaatlejaid ja kommentaatoreid William Safire, kelle veerg ilmub regulaarselt suurajalehes „The New York Times" ja mujal, saigi 1978. aasta lõpul hakkama edasivaatava kirjutusega, millele ta pani pealkirjaks „1979. aasta uudised". Need on antud küll Ameerika Ühendriikide vaatekohalt, aga maailma võimsama riigi uudised peaks olulist rolli mängima ka ülemaailmses ulatuses. Seepärast esitame alljärgnevalt kokkuvõtte koos omapoolsete kommentaaridega William Safire' artiklist.

Kõigepealt loetleb Safire „kõige põlevamad küsimused", mis järgmisel aastal Ühendriikide ajakirjanduses esimestel leheküljedel seisavad. Rahvusvahelistest ehk välispoliitilistest probleemidest on järgmisel aastal esikohal strateegilise ründrelvastuse piiramise kokkuleppe (nn. SALT) läbirääkimised USA ja Nõukogude Liidu vahel.

Kahe suurriigi omavahelisi vahekordi käsitlevad probleemid ja nende lahendamine on loomulikult kõige tähtsamaks uudiseks maailmas.

Kui varem toimus see detente ehk pingelõdvenduse märksõna all, siis nüüd on see termin kõrvale jäänud ja domineerivaks märksõnaks on kujunenud SALT.

Selle all mõeldakse kahe suurvõimu vahelist tasakaaluolukorda, mis hõlmab endasse Ameerikapoolse mööndused ja omaksvõtu Nõukogude Liidu võrdväärsuse taotlusest maailma areenil. Seejuures on aga ameeriklased rohkem kui enne teadlikud sellest, et Nõukogude Liit ei taotle mitte ainult võrdväärsust, vaid ihaleb ülemvõimu järele.

Selle Nõukogude Liidu ülemvõimu taotlemise tõttu ongi detente ehk pingelõdvendus Ühendriikide poliitikas kõrvale heidetud ning selleasemel on käimas tõsised ja pingelised läbirääkimised relvastuse tasakaalu hoidmiseks.

Strateegilise ründrelvastuse piiramise läbirääkimisi muidugi komplitseerib Ühendriikide presidendi Jimmy Carteri järelejätmatu ja kindlameelne hoiak inimõiguste eest seismisel, mis muidugi on vastukarva Moskvale. Sellepeale vaatamata võib 1979. aasta suursündmuseks kujuneda kohtumine tipptasemel Jimmy Carteri ja Leonid Brezhnevi vahel. See leiab aset muidugi ainult siis, kui SALT läbirääkimistel on jõutud vastastikusele kokkuleppele. Kokkulepet arvatakse teokssaavat 1979. aasta esimesel poolel. Kui kokkulepe ja kahe supervõimu juhtide kohtumine aset leiab, siis on see muidugi järgmise aasta suurimaks sündmuseks.

Ameerika Ühendriikide ja Nõukogude Liidu läbirääkimiste kõrval on Lähis-Ida kahtlematult teiseks valdkonnaks, milline domineerib päevauudiseid 1979. aastal. Iisraeli ja Egiptuse vahelised rahuläbirääkimised jooksevad kiill üle kivide ja kändude, kuid nende suunas ollakse Washingtonis võrdlemisi kindlad. Iisraeli ja Egiptuse kokkulepe ühel või teisel kujul saab teoks, kuid see ainuüksi ei lahenda tervet Lähis-Ida probleemi.

Selle probleemi võtmeks on muidugi Palestiina araablaste omavalitsuse küsimus, mille lahendamisega seotud sündmused ja sammud on kogu uuel aastal päevakorral.

Seevastu poliitilised sündmused Aafrika mandril on teisejärgulise tähtsusega. Kui vahepeal Washingtonis tunti muret Angoola ja Etioopia langemise pärast Moskva rüppe, siis nüüd vaadatakse sellele palju rahulikumalt ja ilma suurema mureta. Sest lõppudelõpuks, mis on tähtsam, kas Angoola või Egiptus, Etioopia või Hiina? Nõukogude Liit on küll saavutanud edu Angoolas ja Etioopias, aga seevastu palju tähtsamad maad, Egiptus ja Hiina on kujunenud Ühendriikide liitlasteks.

Lõuna-Aafrika Vabariigi sisemised probleemid, eriti rassiküsimus, on kahtlematult 1979. aastal päevasündmuste esirinnas. Ameerika Ühendriikide suursaadik Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis, Andrew Young, kes on Ühendriikide presidendi Jimmy Carteri isikliku sõbrana mängi nud suurt osa Aafrika poliitika kujundamisel, arvatavasti lahkub oma ametikohalt ja üritab pääseda USA senatisse oma ja presidendi koduosariigi Georgia esindajana 1980. aastal.

Kui juba rääkida isikutest, siis uuel aastal kerkib fookusesse ka Ühendriikide praegune energiaminister James Schlesinger. Kui saab teoks diplomaatiliste suhete normaliseerimine Washingtoni ja Pekingi vahel — ja selle teel ees seisab praegu ainult Taivanil asuva rahvusliku Hiina valitsuse vahekordade küsimus Washingtoniga — siis arvatavasti saab Schlesingerist esimene Ühendriikide suursaadik Pekingis.

Hiinlased tunnevad Schlesingeri vastu suurt sümpaatiat, kuna nad teavad, et Schlesinger on rahvusliku julgeolekuküsimuste erinõuniku Zbigniew Brzezinski kõrval kõige karmimaks

Moskva taotluste kritiseerijaks. Sisepoliitiliste päevasündmuste osas haarab USA ajalehtede veeruruumi Demokraatliku Partei vasaku tiiva rünnak ja kriitika president Carteri vastu. See ei ole seoses mitte välispoliitiliste, vaid USA sisemiste probleemidega. Praegune Carteri administratsioon on võtnud sisse konservatiivse majandus- ja sotsiaalpoliitika, mille esimeseks eesmärgiks on inflatsiooni pidurdamine ja USA dollari väärtuse langemise vastu võitlemine. USA riigieelarve järgmiseks aastaks on rajatud kokkuhoiupoliitikale.

See valmistab muret Demokraatide Partei liberaalsele tiivale, kes kardavad sotsiaalprogrammide koondamisi ja soovivad senisest energilisemat võitlust tööpuuduse vastu. Liberaalse tiiva juhid, senaatorid McGovern ja eriti Edward Kennedy hakkavad pidama Carteri programme kritiseerivaid kõnesid, mis tõenäoliselt saavad suure tähelepanu osaliseks ajakirjanduses ja televisioonis.

Poliitiliste vaatlejate ja kommentaatorite eriliseks huviobjektiks saab seejuures olema spekulatsioon, kas senaator Edward Kennedy üritab taotleda presidendikandidatuuri.

Iga väiksemgi Kennedy samm või märguanne selles suunas on suureks uudiseks, sest see tähendaks otsest väljakutset Jimmy Carterile. Kui Kennedyl mõlguvad peas mõtted presidendiametist 1980. aastaks, siis peab ta tegema otsustavad käigud juba 1979. aastal, sest muidu kindlustab Carter enda tagasivalimise teiseks ametiperioodiks.

Teiseks demokraatide poliitikuks, kelle samme ajakirjanduses teravalt jälgitakse samadel motiividel, on noor ja väga populaarne Kalifornia kuberner Jerry Brown, kes samuti nagu Kennedy omab potentsiaali Carteri kõrvalelükkamiseks ning juhiohjade ja presidendikandidatuuri haaramiseks Demokraatide Parteis.

Lõpuks mainib William Safire mõningaid Ühendriikide probleeme, milliseid ta kutsub „jäämäed udus", s.t. millised ei ole küll tähelepanu fookuses aga võivad ootamatult jäämägedena udust hiiglaslikuna esile kerkida.

Üheks selliseks on mehhiklaste invasioon Ameerika Ühendriikidesse.

Nii kummaline kui see ka ei tundu, elab praegu Ühendriikides kuus kuni kaheksa miljonit illegaalset sisserändajat, suur osa neist Mehhikost salaja üle piiri tulnud isikud. Midagi peab selle probleemi lahendamiseks ette võtma, sest inimeste vool rikkasse

(Järg lk. 7)

Ölihind tõuseb

ABU DHABI — Araabia õliriigid ja teised õli produtseerivad riigid, kes kuuluvad Petroleumi Eksporteerivate Maade Organisatsiooni liikmeskonna hulka, otsustasid Abu Dhabis peetud nõupidamisel lõpetada õlihinna külmutamise ja tõsta tooõli hinda eeloleva aasta lõpuks 14,5 protsenti. Õlihinna tõstmine toimub neljas faasis — 1. jaanuaril tõstetakse hinda 5 protsenti ning sellele järgnevad hinnatõusud iga veerandaasta järele. Paljud läänerriikide eksperdid on üllatunud, et õlihinda otsustati tõsta nii suurel määral. Kanadas ei ole siiski õlihinna tõusu karta enne 1980. aastat kuna Alberta valitsus on sõlminud föderaalvalitsusega kokkuleppe, et Alberta õli hind ei tõuse enne 1980. aasta juunikuud.

VALVEARST NÄDALALÕPUL

24., 25. ja 26. dets. dr. J. Marley, tel. 921-7777.

30. ja 31. dets. ning 1 jaan. dr. T. Kuutan, tel. 751-6141 ja dr. T. Sauks, tel. 461-0912.

J. Saarniidu kunstinäitus Buffalos

Buffalo Eesti Ev. Luteri Pauluse kogudus korraldas pühapäeval 17. detsembril kiriku avarates seltskondlikes ruumides kohalikele eestlastele seltskondliku kokkutuleku, millele andis tugeva sisu kunstniku Joann Saarniidu sumeriaineliste maalide näitus, mida täiendas lühireferaat. Koosviibimisest võtsid osa üle saja kohaliku eestlase, seega ligemale üks kolmandik Buffalo eestlaskonnast. Jõulu meeleolu lõid jõuluvana, laste ettekanded, ühislaulud ja kohvilaud. Koosviibimise korraldajateks olid koguduse esimees O. Varik, organist P. P. Lüdig, R. Valdov ja R. Kirs.

⊕ Melbourne ühistu „Eesti Maja" korraline peakoosolek toimus septembris suhteliselt vähese osavõtjaskonnaga. Rahalise aruande järel oli ühistul 1977/78. a. aruandeaasta jooksul tulusid 12.529 dollarit, kus suuremaks tulupostiks oli saalide ja äriruumide üür $10.158. Ühistu varaline bilanss oli tasakaalus 91.104 dollariga, kus maa ja maja väärtuseks on 81.351 dollarit. Eesti Maja linna- ja riigimaksud on 1600 dollarit. Valimistel valiti senine esimees Arno Mikkor tagasi.

ESTO MUTUAL FUND, LTD.

Aktsia hind 15. dets. $7.47

145 King St. W., Room 1900
Toronto, Ont. M5H 1J8.

Telefon päeval 364-1131
õhtul 925-6812

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

esirinnas sammuvad Carteri valitsuse liikmed välisminister Vance, kaubandusminister Kreps ja rahaminister Blumenthal. Need Kremli huvide eest võitlejad väidavad, et venelased on vaatamata detente poliitika kuue aastasele kestvusele teinud väga väheseid edusamme tehnoloogilise vahemaa vähendamiseks Ühendriikide ja N. Liidu vahel. Ühtlasi kinnitatakse, et kaubitsemine N. Liiduga aitab vähendada Ühendriikide väliskaubanduse puudujääke ning kui ameeriklased venelasteel oma tööstustooteid ja masinaid ei anna, siis teevad seda ikkagi jaapanlased ja sakslased.

Tundub, et Venemaaga kaubitsemise küsimus kerkib lähemal ajal tõsisemalt üles kõigi läänemaailma tööstusriikide ühistel nõupidamistel. See on seda vajalikum, et venelased esitavad kapitalistlikele riikidele suuri nõudmisi õlipuurimise masinate ja elektronarvutite saamiseks, mis võivad kaudselt tõsta vene sõjaväe löögivõimet samuti nagu seda teeb ameeriklaste poolt Venemaale rajatud suur Kama veoautode tööstus, mis varustab ka punaarmeed veoautodega.

Sealjuures on kõiki neid tehinguid venelastega ja teiste kommunistlikkude riikidega finantseeritud demokraatlike riikide maksumaksjate rahadega. Nii võlgnevad kommunistlikud riigid lääneriikidele ja Jaapanile kogusummas juba 60 miljardit dollarit, millest 20 miljardit langeb venelaste arvele. N. Liit on oma relvastuse suurendamisega ja moderniseerimisega mitmekordselt tõestanud, et ta töötab lääneriikidega kaubitsemisel suurte kasudega, kuid millegipärast ei taheta läänemaailmas seda ikka veel tunnistada ja otsitakse võimalusi segases vees kalade püüdmiseks.

AMI

T. E. S. Lasteaia jõulupuul esitasid I klassi õpilased, kes olid päkapikkudeks riietatud „Päkapikukeste laulu". Pildil I klassi õpilased oma kasvataja Helle Arro juhatusel. Foto: Vaba Eestlane

Jõulumees külastas Toronto eesti lasteaia peret

Jõulumees on möödunud nädalal peaaegu igal õhtul olnud tegevuses Eesti Majas. Laupäevahommikul oli ta oodatud külaliseks T. E. S. Lasteaia arvukale perele, kui nad oma jõulupuu ümber olid koondunud.

Koolijuhataja Ilve Vaikla tervitas noori ja nende vanemaid, öeldes, et lasteaia endine juhataja Alice Kullango koos Heino Jõega andsid välja raamatu Tallinnast, mille iga laps saab pühadekingiks. Kuid jõulud on ka perekonnaaeg, ka lasteaia õpilaskond on tundnud end suure perena. Ta soovis kõigile noortele ja külalistele rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat lasteaia nimel.

Jõululauluga „Miks nii hilja jõulukellad" avati lühike palvus, mille pidas Peetri koguduse inglise keelt kõneleva koguduse õpetaja soomlane Aulis Jalonen.

Ta ütles, et kuigi oleme erutatud jõulude eel, peame eelkõige siiski tänama Jumalat. kes meile on kinkinud jõululapse, kes meid on päästma tulnud, mispärast me pühitseme jõule, kui meie päästja tõelist sünnipäeva.

Kavalises osas laulsid lapsed ühiselt „Linnukene oksa peal", „Sajab lund", „Jõulumees uksele koputab" ja „Kill-Köll". Lisaks hoogsale laulule imiteerisid lapsed liigutustega lumesadu ja teisi laulus olevat tegevust. Viimases laulus kasutati laulu saateks kuljuseid.

Järgnevas kava osas tuli suur õpilaspere lava ette, jäädes jälgima järgnevat väiksemate gruppide esinemisi. Lavale toodi hiigelsuur lumememm ning Ia ja II klasside lapsed mängisid ringmängu selle ümber. I klass riietati päkapikkudeks, kes laulsid „Päkapikulaulu", Lahte Leesment esitas klaverisoola. I ja II klass nädala sees lasteaias käivaid lapsi laulsid „Kes elab metsa sees?", III klass laulis „Jõulumehe ootel", mille järel IV ja V klasside õpilased esitasid koguni näidendi „Esimene lumi".

Siis kogunes õpilaspere jälle kõik lavale, kus lauldi ühiselt ja suure vaimustusega „Tere, tere jõulumees!"

Ja oligi õige aeg, uksest tuli just laulu lõpul sisse jõulumees ise, et lastele, kes ilusaid eesti laule olid laulnud, kingitusi tuua.

Jõulumehel oli vist hommikuse aja tõttu veidi rohkem aega ja ta sai noortega jutelda. Mõni ütles talle salmikese, teised vastasid tema küsimusele, et kas noorel talle ka midagi ütelda on, julgelt ja ausalt: ei ole. Jõulumehel oli kangesti kooliõpetajalik stiil kui ta noori julgustas edasi püüdma, et tuleval aastal oleks rohkem jõulumehele ütelda. Igaüks sai oma raamatu ja piparkoogist jõulumehe.

Aga jõulumees polnud unustanud ka arvukat kasvatajate pere, kellele suure töö eest kingitusi jagati. Ka seekord küsiti salmi ja meie tuntud kvartett Kaarin Maimets, Ilo Maimets, Silvia Siitam ja Leena Tiismann laulsid ilusa jõululaulu. Ka lasteaia juhataja Ilve Vaikla pidi oma kingituse lauluga lunastama.

Lasteaia poolt avaldati tänu kahele tublile töötajale.

Maido Musta oli olnud lasteaia esimeheks neli aastat ja Hilja Härm juhatusliikmeks. Mõlemale avaldati tänu kingitusesemega.

Siis ootas nooremaid pikk peolaud, kuna vanemaile pakuti kohvi ja küpsiseid. Jõulupuu ajal oli korraldatud ka väga kinkiderohke loterii lasteaia töö toetamiseks.

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS

H. LATER & CO. Ltd.

"INSURANCE"

1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

ESIMENE EESTI MUUSIKA KONVERENTS

3. ja 4. veebr. 1979

MUUSIKAVÕISTLUSED

H. KIRIK Insurance Agency

KINDLUSTUSED

23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

KAASMAALASED

Laenu vajaduse korral kasutage Toronto Eesti Ühispanga madalaid laenuintressimäärasid.

HÜPOTEEKLAENUD 11% aastas

Intressid arvestatud veerandaasta viisi. Laenud on lahtised.

PERSONAALLAENUD 11,4% aastas

Personaallaenud on laenuvõtja surma või jäädava töövõimetuse puhul kindlustatud $10 000.— ulatuses.

ÜHENDUSES ON JÕUD!

Hamilton jõulu eel...

KÜÜNLAVALGE JUMALATEENISTUS

Pühapäeval, 10. dets. kogunes rohkearvuliselt kirikulisi Hamiltonis traditsiooniks saanud noorte küünlavalge jumalateenistusele. Gaidjuhid, hellakesed ja mõned abivalmis „Kotka" skautlipkonna liikmed olid ehtinud kiriku tervitusega jõuludele.

Liturgilises osas aitasid abipraost Tõnis Nõmmik'ut gdj. Helga Mälberg palvusega, endised gaidid Heli Petraska II Kristuse tulemise püha päevakohaste salmidega ja Margot Bohl usutunnistusega. Jumalateenistust kaunistasid „Helletajad" armsaks saanud jõululauluga „Jõulukellad" skm. O. Kopville'i juhatusel. Jumalateenistuse lõpus toimus ka kombeks saanud gaidide-skautide jõulukorjandus sõjavigastatutele Saksamaal. Laekus $72.35, mille eest südamlik tänu kõikidele heldetele annetajatele! See rahaline kingitus on alati südamlike soovidega noorte poolt valmistatud jõulukaardiga teele saadetud rõõmuks saajatele ja südamerahuks noortele. Seda ilusat kommet on „Kungla" lipkonna poolt edasi kantud juba 20 aastat.

HAMILTONI EESTI TÄIENDUSKOOLI JÕULUÕHTU

Kohe peale kirikut kogunesid lastevanemad ja noorte sõbrad kiriku alla saali, et pühitseda koos Täienduskooli jõuluõhtut. Sagimist ja rõõmu oli palju enne kui noored üles rivistati lavale. Avasõna oli Ingrid Randoja'lt ja sellele järgnevalt kõlas lastekoorilt 4 jõululaulu: „Läbi sahiseva lume", „Jõulutaadi ootel", „Oli jõulupuu" ja „Jõululaps" noore õpetaja Margot Bohl'i juhatusel. „Arno jõulud" luges ette Karin Randoja ning selgelt ning kõlavalt esitasid deklamatsiooni „Minu jõulupalve" Kristiina Laurimaa, Linda Ploom ning Ellen Randoja. Noorem ja vanem rahvatantsurühm esitasid 4 tantsu Harnald Toomsalu juhatusel, pillimeheks oli Valdur Aasa. Linda Ploom'ilt oli klaveripala ning Anna Gerasimchuk kandis ette „Jumalapoja sünd". Lasteaia lastelt oli deklamatsioon S. Rätsep'a juhatusel. Järgnevas näidendis „Kuusevaimu kuningriigis" oli tegelasteks peaaegu terve kooli pere: L. Ploom, T. Ploom, A. Jõgi, K. Laurimaa, T. Laurimaa, T. Pallop, S. Till, T. Till, E. Randoja, K. Isotamm, L. Sukk ja A. Kalm jõuluvanana. Juhatajateks olid I. Tamm ja A. Randoja. Õhtu lõppsõna oli Ingrid Randoja'lt. Järgnes õhtu lõbusam osa, kus jõulumehe osas oli H. Toomsalu ja pakke said nii õpilased kui õpetajad.

Koolitoimkonna poolt, kuhu kuuluvad vanemad pr. A. Ploom, I. Laurimaa ja A. Gerasimchuk, oli korraldatud kohvilaud kõikidele külalistele ja noortele.

Ingemar Korjus laulab Peetri kirikus

Pühapäeval, 31. detsembril kell 11 homm. toimub Peetri kirikus kontsert-jumalateenistus armulauaga, kus esineb Kanadas ja ka Euroopas tähelepanu leidnud laulja bariton Ingemar Korjus. Jutlustab praost O. Puhm, orelil Inga Korjus.

TORONTO LINN

Muudatusi jäätmete kogumises

Esmaspäeval, 25. detsembril, ei toimu jäätmete äraviimist. Järgmine äraviimine toimub kolmapäeval, 27. detsembril.

Teisipäeval, 26. detsembril, ei toimu jäätmete äraviimist. Järgmine äraviimine toimub neljapäeval, 28. detsembril.

Esmaspäeval, 1. jaanuaril, ei toimu jäätmete äraviimist. Järgmine äraviimine toimub teisipäeval, 2. jaanuaril.

Teisipäeval, 2. jaanuaril — teie regulaarne kogumine toimub kolmapäeval, 3. jaanuaril.

Ajalehti ja suuremaid esemeid EI viida ära kolmapäeval, 27. detsembril EGA kolmapäeval, 3. jaanuaril.

ESIMENE REGULAARNE ajalehtede ja suuremate esemete kogumine toimub kolmapäeval, 10. jaanuaril.

JÕULUPUUDE ÄRAVIIMINE toimub kolmapäevadel 10. ja 17. jaanuaril.

R. M. BREMNER, P.Eng., F.I.C.E.
Commissioner of Public Works
City of Toronto

FINN HOME BAKERY & DELICATESSEN

281 DANFORTH AVE. — Tel. 463-3331

Meil on saadaval:

SOOME RUKKILEIVAD,
PIPARKOOGID, LIHAPIRUKAD,
KARDEMONISAIAD, JÕULUTORDID,
PLOOMIKOOGID, SOOLALÕHE
JA PALJU MUUD.

Räägitakse ka eesti keelt.

Äri avatud jõulunädalal: esmasp., teisip., kolmap. 9—6,
neljap., reedel 9—8, laup. 9—6

VABA EESTLANE

kaks korda nädalas

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$32.—	$35.—
Poolaastas	$18.—	$19.—
Veerandaastas	$ 9.50	$10.50

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$53.—	$58.—
Poolaastas	$28.—	$30.—
Veerandaastas	$15.—	$16.50

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $69.—, poolaastas $34.50, veerandaastas $18.—

Aadressi muudatus 40 centi. Üksiknumbri hind 40 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „.....“ .... 197 ... Tellimise katteks lisan $ ..... sularahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi ....

Aadress ....

OOTAMATULT SURMA LÄBI LAHKUNUD ARMAST MEHEVENNA- JA ONUPOEGA

HEINO TRUUMEES't

sündinud 1935. a. Saaremaal
surnud 16. detsembril 1978 Philadelphias, N.J.

mälestavad

LIISA TRUUMEES
ALIINE KAERT perekonnaga
SILVI LEACH perekonnaga
HELGI MCELROY perekonnaga
AIME BACKER perekonnaga
BERNHARD TRUUMEES perekonnaga U.S.A-s
ARVID TRUUMEES perekonnaga U.S.A-s

Muld mälestusi
matta ei jõua!

KAUAAEGSET SÕPRA

ELMAR POST'i

leinavad

JUTA, MALLE, KRISTOFER ja PEETER

ARMAST SPORDISÕPRA

OIVI TOIVONEN'i

mälestavad südamliku leinaga

L. AEDMA
H. JEEGER
E. KALJUVEE
I. KASEKAMP
I. KATTEMAA
A. KORM
H. METSALO
H. MOKS
R. POHLAK
R. PRIEDITIS
R. REED
J. VILMANIS

ARMAST SÕPRA

OIVI TOIVONEN'i

mälestavad

ARNOLD ja JAAK

KALLIST SÕPRA

ALICE KURS'i

mälestavad leinas

MILLA PEETSU
EBBA KASK
MARTA KOOL
MARIA HINDRE

ALICE KURS'i

leinab

korp! Frat. ARTIS

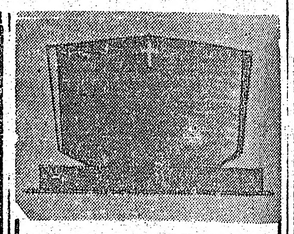

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
(Davisville & Eglintoni vahel)
487-2147, õhtuti 447-1286
Nigul Virro

Lepo Mikko surnud

6. detsembril suri üks eesti juhtivamaid maalikunstnikke, Riikliku Kunstiinstituudi professor Lepo Mikko. Lahkunu on sündinud 7. dets. 1911. aastal Viljandimaal, Tuhalaane vallas taluperemehe pojana. 1939. a. lõpetas ta N. Triigi õpilasena kõrgema kunstikooli „Pallase" maali-erialal. 1944. a. alustas tööd õppejõuna Riiklikus Kunstiinstituudis, 1965. a. alates professorina. Tema õpilastena on ellu astunud mitu põlvkonda eesti kunstnikke.

L. Mikko töödele on omane kompositsiooni klassikaline selgus, varjundirikas koloriit ja tugevalt üldistatud lihtne vormikõne. Ta oli temaatilise maali üks väljapaistvamaid ja omanäolisemaid esindajaid.

ARMAST KOOLIDIREKTORIT

KONSTANTIN TREFFNER'it

sündinud 13. oktoobril 1885
surnud 9. detsembril 1978

leinab kurbuses

TREFFNERI GÜMNAASIUMI VILISTLASKOGU

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

MÄLESTAME SUGULAST JA SÕPRA

AMALIE SÜLD'a

neiuna Hausberg
sündinud 1898 ja surnud 1978 Emmastes

Üksnes Jumala juures
on mu hing vait,
tema käest tuleb mulle abi.
Psalm 62:1

AADE ja AADU ALFRED perega
EVI ja RUDOLF KELDER
RITA ja RICHARD KELDER
LOORE ja VALDUR LEINVEER
AINO ja ULRICH PADA
TIIU ja BENJAMIN ONU
LEIDA ja EVALD ONNO

ARMAST KODUKULA NAABRIT

ALIDE ÕUNAPUU'd

Neiuna Paumees
sündinud 1898 ja surnud dets. 1978 Emmastes

mälestavad

Jumal on mulle varjupaigaks,
valage välja oma süda tema ette,
lootke tema peale igal ajal.
Psalm 62:9

AADE ja AADU ALFRED perega
VILMA ja MEINHARD VAHTRA
ALVINE VÄHI
HELGA ja ALEKSANDER UUSÕUE
MARIE ja KONRAD PROOS
ELVINE ja REINHARD PROOS
IRMA ja JULIUS VEEVO
SALME ja MEINHARD SAUL

Koguduse endise õpetaja JOHAN TERAS'e ja perekonna südgavale leinale tiitre

KRISTA DONALDSON'i

ootamatu surma puhul avaldame kaastunnet

TORONTO KOLMAINU EESTI EV.LUT. USU KOGUDUS

Avaldame kaastunnet õp. JOHAN TERAS'ele perekonnaga tiitre

KRISTA DONALDSON'i

surma puhul

V. JÕGEDA
N. VOOG
ELLEN LAINEVOOL ja POJAD perekondadega
ALEKSANDER LINNAMÄE perekonnaga
ROMAN MARLEY perekonnaga
ALEKSANDER RANDSALU perekonnaga
JAAN RANDSALU perekonnaga

HEAD SÕPRA

REIN KIVILAHT'e

leinavad

SALME ja WILLEM LOHUARU

VARALAHKUNUD ARMAST SÕPRA

REIN KIVILAHT'e

leinavad

GUIDO KALMISTO abikaasaga
ERIC LAMBUR abikaasaga
HARRY TUVI

MEIE KALLIS EMA JA VANAEMA

AKULINA LILLAK'ut

neiuna Ojaveer
sündinud 5. mail 1890 Petseris
surnud 15. detsembril 1978 Torontos

mälestavad südamliku leinaga

POEG
POJAPOEG perega
TÜTAR ja POEG Eestis

Peetri koo jõulupuu

Pühapäeva õ
Peetri kiriku a
guduse jõulupu
päevakooli ja
kaastegevusel,
hapäevakooli l
jooksul vähene
vad lapsed ja r
mise ruumi.

Õhtu avas pü
taja Hilma Jo
tere tulemast.
O. Puhm pida
vuse, rääkdes
sest silmis ja s
jõuluõhtul on
tel tunne, et n
olla. kes lapse
inglilaulu ja in
Pühapäevakool
noortele eluval

Eeskavalises
Küng klaverip
Randmaa esit
na „Good King
Küng laulis „J
rid ning Karin
klaveril „Oo. I
nas linn". Le
kitarrisaatjaks
veril Margit V
jõululaulu.

Suurt töötu
Hilda Tamme
tud jõululaulu
tud öö" loomis
sissejuhatava
kes ütles, et t
maiustusi, vaid
le abil õpite a
ja oma kallist
di eel deklame
Marie Underi
kauneimal õht
sele kuusele m

Näidendis o
Martin Kiik, k
Vaikla, tema a
Oder, linnapea
tema emandak
kirikupuhastaja
ja Kalli Hubel,
Silvia Vaikla j
led saalist Ing
Kalm. Ruth Ki
päkapikkudeks
ter Roose ja A
sija-tuuleks K
teks Janet Kiv
Trina Läte, Li
Roose, Rita L
maa ja Pia Ko
na Hubel, Rita
Tiina Randma
Roose, Andrus
Härm, väikse
osas Andrus K
Loorits ja Ma
Näidend lõppe
luga „Püha öö,
lega teise salm
kuulajad.

Pärast näide
nemate komite
ta koos juhatu
miga pühapäe
ja õpetajaile ü
des neile sama
suure töö eest
ja õpetamisel
päevakooli koo
juhatusel kaks
kes omalt poo
kate kinkepak
esinemist tasu

FINN
Teen kõiki me
(mitte
3323 Danforth
RISTO SA

KAASM
Puhastan keem
ning) Teie diiv
bad seinast sei
oma kodus. —
4

JAAN
KATU
Tel. 6
Teeme uusi ja
nii linnas k

Peetri koguduse jõulupuu

Pühapäeva õhtupoolikul toimus Peetri kiriku alumises saalis koguduse jõulupuu, peamiselt pühapäevakooli ja leerieelsete noorte kaastegevusel. Kuigi koguduse pühapäevakooli laste arv on aastate jooksul vähenenud, täitsid osavõtvad lapsed ja nende vanemad alumise ruumi.

Õhtu avas pühapäevakooli juhataja Hilma Joutsi, öeldes kõigile tere tulemast. Järgnevalt praost O. Puhm pidas lühema jõulupalvuse, rääkdes lastele jõuluvalgusest silmis ja südames. Öeldes, et jõuluõhtul on ka vanemail inimestel tunne, et nad tahaksid lapsed olla. kes lapsemeeles kuuleksid inglilaulu ja imetleks küünlasära. Pühapäevakoolis aga paistab noortele eluvalgus.

Eeskavalises osas esitas Andres Küng klaveripala, Laura ja Tiina Randmaa esitasid klaveril duetina „Good King Wenceslas", Ruth Küng laulis „Jõuluroom" ja Ingrid ning Karin Jürman esitasid klaveril „Oo. Petlemm, väike armas linn". Leerilaste ansambel, kitarrisaatjaks Linda Laikve, klaveril Margit Viia, laulsid kaks jõululaulu.

Suurt töötulemust aga näitas Hilda Tamme jõulunäidend tuntud jõululaulu „Püha öö, õnnistud öö" loomisest. Selle eel pidas sissejuhatava kõne jõulumees, kes ütles, et ta ei too pakke ega maiustusi, vaid vaimset vara, mille abil õpite armastama jõululast ja oma kallist kodumaad. Näidendi eel deklameeris Ingrid Kivi Marie Underi luuletuse „Aasta kauneimal õhtul", ja süütas väiksele kuusele mälestusküünlad.

Näidendis oli kirikuõpetajaks Martin Kiik, kooliõpetajaks Jaan Vaikla, tema abikaasaks Vivian Oder, linnapeaks Michael Sadul, tema emandaks Selina Reimann, kirikupuhastajaiks Tiina Pärnsalu ja Kalli Hubel, altarikorraldajaiks Silvia Vaikla ja Linda Kolli, hääled saalist Ingrid Jürman, Erik Kalm. Ruth Küng ja Tiina Hubel, päkapikkudeks Andres Küng, Peter Roose ja Andres Musta, tantsija-tuuleks Karin Jürman, ingliteks Janet Kivi, Tamara Tambre, Trina Läte, Lisa Novek, Monika Roose, Rita Läte, Laura Randmaa ja Pia Kori; koolilasteks Tiina Hubel, Rita Lees, Pia Metsala, Tiina Randma, Leo Musta, Peter Roose, Andrus Küng ja Victor Härm, väikse Johann Straussi osas Andrus Küng, Joosep Andres Loorits ja Maarja Cindy Härm. Näidend lõppes tegelaste ühislauluga „Püha öö, õnnistud öö", millega teise salmi ajal ühinesid ka kuulajad.

Pärast näidendit andis lastevanemate komitee esimees M. Musta koos juhatusliikme Hilda Härmiga pühapäevakooli juhatajale ja õpetajaile üle kingitusi, avaldades neile samaaegselt tänu tehtud suure töö eest laste kasvatamisel ja õpetamisel. Järgnevalt pühapäevakooli koor laulis Margit Viia juhatusel kaks laulu jõuluvanale, kes omalt poolt tuli lastele arvukate kinkepakkidega nende tublit esinemist tasuma.

Peetri koguduse jõulupuul esitasid pühapäevakooli ja leerieelsete grupi liikmed ühiselt Hilda Tamme näidendi tuntud jõululaulu „Püha öö, õnnistud öö" saamisloost. Pildil lõpustseen kus lapsed, inglid, Joosep ja Maarja lapsega laulavad seda laulu, mida juhatab noor Johann Strauss — Andres Küng.

Foto: Vaba Eestlane

Niedre langes venelaste kättemaksu ohvriks?

Lätlase Imants Leschinski ärahüppamine valmistab Moskvas ja Riias palju peavalu

STOKHOLM — Eesti Rahvusnõukogu pressiinformatsiooni andmetel valitseb läti ringkondades Stokholmis arvamine, et New Yorgis ära hüpanud lätlase Imants Leschinski vahejuhtum on otseselt seotud Rootsist Lätti küllа sõitnud lätlase Laimons Niedre vangistamisega ja 10-ks aastaks sunnitööle mõistmisega.

Imants Leschinski oli N. Läti Välismaaga Sidepidamise Ühingu esimees ja nende kodukutsumislehe toimetaja. Teda peeti N. Lätis läti ja balti eksiilide tegevuse ja organisatsioonide parimaks eksperdiks. Ta oli isiklikult külastanud kõiki maid maailmas, kus Läti põgenikud asuvad, andmeid kogunud nende tegevuse kohta ja sidepidajate ja agentide võrgu eksiilide hulgas üles ehitanud.

Ta on avaldanud terve rea raamatuid ja lühemaid broshüüre Läti eksiilide tegevuse kohta välismaal.

Need teosed on palju täpsema materjaliga, kui vastavad teosed mis N. Eestis ja ikestatud Leedus on välja antud. Ta avaldas need teosed R. Ievkalns nime all. Terve rida neid teoseid ilmus ka inglise ja saksa keeltes. Raamat „Eine Partei der Sozialistischen Internationale?" kirjeldab väga üksikasjalikult lätlase Bruno Kalninsi sotsiaaldemokraatliku partei tegevust Rootsis ja vabas maailmas. Sama teose ingliskeelseks nimeks on „LSDSP — What does it Mean".

Leschinski oli alates 1977. a. jaanuarist ametis New Yorgis UN peakorteris kui N. Liidu delegatsiooni ametnik ja tõlk.

Tema ärahüppamine 1978. a. hilissuvel tuli N. Liidu võimudele erakordse halva üllatusena. Riia raadios ja Läti lehtedes alustati suure kampaaniaga, et teda tagasi kodumaale meelitada. Leschinski on aga senini jäljetult silmapiirilt kadunud USA-s. Moskva ja Riia suur ärevus olla tingitud asjaolust, et Leschinski käes on kõigi agentide ja kaasajooksikute nimed. kes kogu vabas maailmas teotsevad läti ja balti rahvuslike gruppide juures.

Leschinski võib seega neutraliseerida ja hävitada kogu pikkade aastakümnete kestel üles ehitatud õõnestustöö võrgu ja on seda võibolla ka juba teinud.

Ta võib juba lähemal ajal silmapiirile kerkida väga sensatsiooniliste paljastustega.

Selliste dramaatiliste ärahüppamiste puhul on senini alati Moskva taktikaks olnud, et ta kättemaksuks ja „tasakaalu" saavutamiseks vangistab ka omalt poolt mõned turistid, ajakirjanikud või ka diplomaadid läänest. Seekord andis neile sobiva võimaluse Niedre Tallinnas viibimine. Niedre kaudu soovib Moskva anda vastulöögi läti ja balti eksiilorganisatsioonidele.

Niedre kohtuprotsessi võib käsitleda ka kui juba ette arvestatud vastukäiku olukorrale, mis tekib pärast Leschinski oodetavaid paljastusi.

Eksiil-läti ringkondade arvates ei ole loota, et Moskva Rootsi võimudele kunagi välja annab kohtuprotsessi protokollid. Kohtuotsuse kohta on vaid teada, et see on 35 A-formaadis lehekülge pikk. Aga selles kohtuotsuses olevat ka lause mis kõlab: „See kohtuotsus tehakse vastavalt N. Liidu seadustele teatavaks ainult süüdimõistetule". Moskva lihtsalt ei saa kohtuotsust Rootsi võimudele välja anda, kuna siis selguks ka kohe, et Niedre on täiesti süütult sunnitööle mõistetud ja seda isegi N. Liidu seaduste vastaselt.

Eesti Liit Kanadas mitmepalgeline töökava

Eesti Liit Kanadas juhatus pidas oma järjekordse igakuise koosoleku 11. detsembril. Koosoleku üheks eesmärgiks oli Trent'i juhtkonna seminari korraldava toimkonna esimehe, Vello Hubel'i, aruande äratuulamine ja seisukohavõtmine.

Vello Hubel teatas, et korraldav toimkond, kuhu peale tema kuuluvad veel Helge Kurm, Jaan Lepp, Toomas Metsala, Vello Sermat ja Antoni Truuvert (ELK esimehena), oli Trent'i ülikooli juures vastavad ruumid seminari jaoks varunud. Et mitte muutuda segavaks teguriks Torontos mai lõpul toimuvale juubeli laulupeole, toimub 1979. a. juhtkonna seminar veidi varem. Uueks tähtpäevaks on 11., 12. ja 13. mai.

Kogunemine toimuks juba reedel, 11. mail. Sama päeva õhtul toimuks ka omavaheline tutvumine ja „Trall".

Seminari programm on suunatud 17-aastastele ja vanematele. Loengute tase ei oleks nii akadeemiline kui Metsatülikoolis. Tähelepanu ja raskuspunkt on suunatud rohkem praktilisele küljele, nii et noored, kellel on võimeid ja tahtmist meie, eestlaste, pürgimusi tulevikus jatkata, selleks vajalikke teadmisi ja oskusi saavad. Vastava ala lektoritega on läbirääkimised juba käimas.

Edasi on ELK juhatusel kavas korraldada ülemaaline eesti keele korrespondents-kursus, et võimaldada eesti keele oskuse levitamist ka neis kohtades, mis asuvad eestlaste keskustest kaugel ja kus eesti keele viljelemisel on vähe praktilisi võimalusi. Selleks on nii keeleteadlastega kui ka tegelike eesti keele õpetajatega eeltööd käimas.

Kuna suusatamine on üks populaarsemaid spordiharusid eestlaste hulgas, on loomulik, et ELK, oma liikmesorganisatsioonide soovidele toetudes, püüab organiseerida suusapäevi, mis talvisel hooajal kujuneksid sama ühendavaks kui suvepäevad suvisel ajal. Tegelik talipäevade läbiviimine jääb sel talvel Liidu Montreali liikmesorganisatsioonide õhule. Nende ettepanekul tahetakse talipäevad korraldada märtsis ühes Montreali eestlastele hästituntud suusakuurordis Vermont'is. Torontos on talipäevade organiseerijaks Margus Tae, Montrealis Leida Helde. Neid abistavad mitmed tuntud suusasportlased.

Tegelik vajadus ühe Eestit ja eestlasi tutvustava ingliskeelse broshüüri järele tiivustas ELK selle koostamisele. See nägus broshüür on niiüd enam-vähem trükivalmis ja ilmub aegsasti enne E. V. aastapäeva. Brozhüür on siis kättesaadav kõikidele organisatsioonidele, kes tahavad seda oma kanada sõpradele kokkuvõtlikuks informatsiooniks jagada.

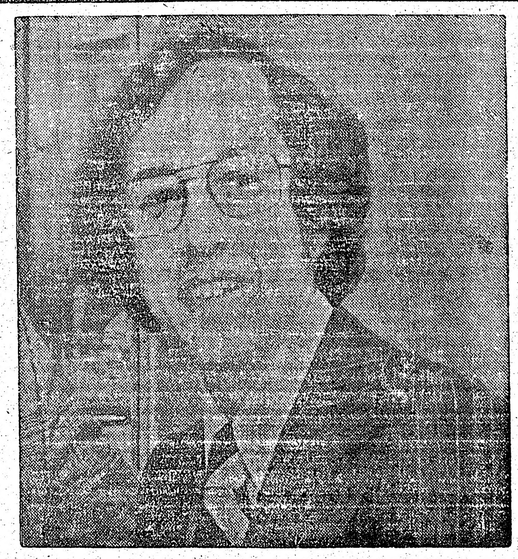

JÕULUTERVITUS

Ontario liberaalide partei ja ametliku opositsiooni juhina annan teile ja kogu eesti ühiskonnale edasi minu soojemad soovid rõõmsateks jõulupühadeks ning tervislikuks ja edukaks uueks aastaks.

Toogu need pühad teile ja teie perekonnaliikmetele rõõmu nii Kanadas kui ka ülemeremaades.

STUART SMITH

JAANUARIKUU SPETSIAAL

2 nädalat Floriidas ..... $239.—

1 nädal Jamaikas toiduga ..... $299.—

PENSIONÄRIDELE tulumaksulehtede täitmine 20% hinnaalandusega.

H. KIVI TRAVEL INCOME TAX 466-4813

TORONTO EESTI MAJAS RM 102

B&V INSTALLERS

Installeerime ja parandame KÜTTESEADELDISI

Läti ettevõte ● Hel. õhtuti

V. IVANS 763-3374

R. BULOVS 638-5478

Kui uueaasta projektiks on uus saun või endise uuendamine, siis eelkõige tutvuge

VI-RA elektri-saunaahjudega

Hel. tööstus 889-8363, kodus 223-2263

SCANDINAVIAN CROSS COUNTRY SKI EQUIPMENT CO.

1032 COXWELL AVE. TORONTO — TEL. 425-0638, 429-3726

☆ SUUSAD, SUUSAVARUSTUS, JAHIVARUSTUS.

☆ PAADITARBED, PAADID JA MOOTORID

Avatud: teisip. — reedeni 6—8 õ., laup. 9—2 p.l.

Müüa „EESTI KODUS" 1. MAGAMISTOAGA KORTER

Vastus slt. „Korter"

OPTICAL STUDIO Ltd.

R. SCHMID, saksa optik

Suur valik euroopa prilliraame: Zeiss, Rodenstock, Metzler

Spetsialiseerunud contact lenside alal

1586 BLOOR ST. W. 1 tänav lääne pool Dundas'e subway'd

TELEFON 535-6252

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS

Annetused ja testamendipärandused on tulumaksuvabad. Annetaja soovid täidetakse.

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

FINN-AUTO

Teen kõiki mehaanilisi parandusi (mitte keretöid)

3323 Danforth Ave. Tel. 691-2559

RISTO SAARENVIRTA

KAASMAALASED!

Puhastan keemiliselt (steamcleaning) Teie diivanid ja toolid, vaibad seinast seina ja lahtised Teie oma kodus. — Hel. Erik Lokbik 447-9834

JAAN ALMER

KATUSETÖÖD

Tel. 699-5295

Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates

Hea klaver on eluaegne investeering!

Suur valik tunduva hinnaalandusega.

Ka rentimine.

Saadaval kõik muusika instrumendid.

Remeny

HOUSE OF MUSIC LTD.

553 Queen St. West, Toronto M5V 2B6 ● Tel. 363-1966

362 Danforth Ave. Toronto, Ont. M4K 1N8

GARDENIA FLOWERS & GIFTS

Tel. 466-1951 või 466-1502

Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks. Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahktööd, puunikerdused, keraamika.

Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

FINNISH DELICATESSEN

(Endine Parkway äri)

461 Queen St. W. — Tel. 363-7676

5 ust läänepool Spadina Ave.

JÕULUSINGID: värske, soolatud, kergelt suitsetatud ja valmis söömiseks ☆ Jõululeib, piparkoogid ☆ Suitsu- ja soolalõhe, soolasiig ☆ Kaalika-, porgandi-, maksavormiroog, rosolje jm. ☆ Mitmesugused pagaritooted ja delikatessid

Avatud: neljap., 21., reedel, 22. dets. kella 8-ni, laup., 23. dets. 6-ni.

— TASUTA KOJUTOOMINE —

EINO KURIS

AIANDUS

Jõululilled

II

ALPIKANNIKESED (Cyclamen) vajavad jahedat ruumi temperatuuriga 62 kuni 68 F. päeva ajal, öösel aga kuni kümme kraadi külmemat, miinimum õhuniiskuseks on 40%. Kas oleme võimelised imiteerima kasvuhoonet? Või paratamatult õitsevad alpikannikesed elutoas võrduvad õitseajalt tavalistele lõikelilledele. Otsime neile meie kodu külmema ruumi, kus on rohkesti valgust aga mitte teravat päikest. Asetame taimed nii et need on eemal küttekehadest. Muld lillepotis peab olema niiske aga mitte ülimärg. Vett ei tohi jääda poti all olevale tassile, väldime kastmisel mugul-sibula märjaks saamist, kastame ettevaatlikult poti äärest. Lillede südamikku vaadates näeme sealt tosinaid noori õiepungi kasvamas, teeme kõik selleks, et need kord meie toas siravalt õitseksid. Vanad õied ja mõned kollased lehed eraldame mugulsibulast kerge tõmbega.

AMARÜLLISED (Hippeastrums) on ka kinkelilledena kasutatavad. Nende lillede auks prantsuse kuningas Louis XIII tegi isegi amarüllise nimelise rahvatantsu. Parimad on Hollandi hübriid-sibulad. Need on liilia taoliste õitega sibullilled, millede edukaks kasvamiseks sobib päikeserohke aknalaud. Kui saate pühadeks kaunid sibulad mis ei ole veel potti istutatud, siis normaalselt vajame igale sibulale kuue tollilist potti. Kasutame toalilledele sobivat mulda, mis koosneb võrdsetest osadest heast aiamullast, sõredast liivast ja turvast. Mullale lisame kuue tollise lillepoti kohta üks teelusikatäis kondijahu või superfosfaati. Iga sibul istutakse potti selliselt, et vähemalt poolt sellest jääb mullast välja. Pärast istutamist kastame üks kord tugevasti ja seejärele hoiame võrdlemisi kuivana soojas ruumis, kus temperatuur on 70 F. Sageli kasvavad sibulatest esmalt õiepungad ja alles siis järgnevad lehed. Õiepungade nähtavale tulles kastame normaalselt ja hojame mulla kergelt niiske. Õitsemise lõppedes lõikame õievarred sibulatelt. Niiid teostub kiire lehtede kasv. Lisame iga kolme nädala järel ka kastmisveele väetist. Suvel võime amarüllised ka välja viia, kus asetame koos potiga mulda. Sügisel tuppa tuues anname neile puhkust, lõpetame kastmise ja laseme lehtedel kuivada. Detsembris istutame suuremasse potti ja alustame uut kasvuperioodi. Alati me ei saavuta jõuluks uusi õitsevaid amarülliseid.

JÕULU-KAKTUSED (Cristmas cactus) on tuntud ka vähk-kaktustena. Kasvatamiseks on vaja rohkesti valgust. Maist kuni septembrini välditakse otsene päikese paiste. Kastetakse kui muld muutub potis kuivaks. Talvel pärast õitsemist vajavad kaktused kuus kuni kaheksa nädalat puhkust. Vahest varisevad kaktuste õied enne õitsemist. Selle põhjuseks võivad olla liigne kastmine, tõmbetuul, keskkütte radiaatorite lähedus või kaali puudus mullas.

JERUUSALEMMA KIRSID (Solanum Pseudocapsicum) on tuntud vaesemehe jõululillena. Need on kaunite roheliste lehtedega ja oraanzh viljaga taimed. On neid, kes aastaid kasvatavad ühte ja sama taime.

KRÜSANTEEMID (Chrysanthemums) on oma värvide rohkusega ja pika õitseajaga muutunud populaarseks, kuigi paljud ei pea neid õigeteks pühade lilledeks.

Eespool on toodud ainult osa avarast jõululillede valikust. Tundes meie kodu puudulikke kasvutingimusi püüame teha oma parima, asetades saabunud jõululilled võimalikult kasvuks sobivaisse kohtadesse, nii kindlasti saavutame ka pikema õitseaja. Mõõdukalt toas lilli kasvatades ei kahjusta need meie tervist küll aga meie kahjustame sageli toalilli tubastes kasvutingimustes. Jõululilled kuuluvad tänapäeval igasse kodusse nii nagu jõulupuud on põlvest põlve meie kodu kaunistanud.

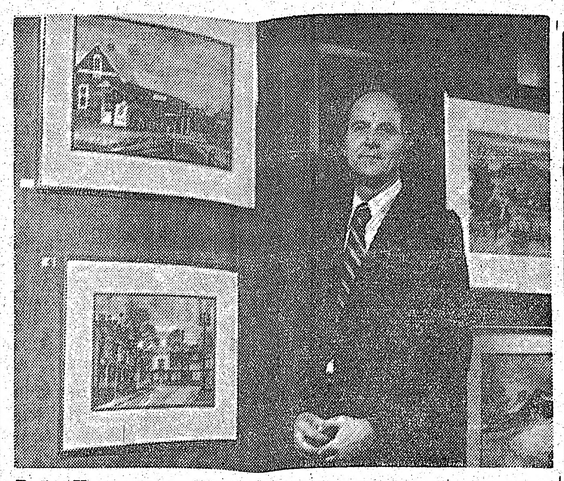

Peeter Kaups oma maalide ees.

Peeter Kaupsi kunstinäitus

Peeter Kaups, kes mitmed aastad praktiseerinud õlimaali ja akvarelli, esitas 33 tööst koosneva valiku T. E. Baptisti kiriku noorteruumis. Tugevaim osa esitatust olid maalid, mida võiks kirjeldada akvarellseiks joonistusteks, sest päris akvarellset nii pintslitehnilises kujundamises kui ka loomingulises koloriidis on vähem. Selle asemel on realismile lähenev motiivi kirjeldus domineerivalt joonistuslik. Ainestikult kirjeldab Kaups väikelinliku karakteriga arhitektuurseid vaateid ning talumaastikulisi looduse motiive arhitektuuriliselt ja perspektiivselt korrektse. spontaansusega joonistusega, koloreerides neid vesivärvidega reaal-illustreerivalt.

Kaups on aastate jooksul arenenud tehniliselt kindlaks nii joonistuses kui ka koloreerimises. Isikupärase ja loomingulise elemendis tunnetame omapärast üksildust ja rahu staatilises figuurideta ahitektuurilises ning mitmes maalis usutavat atmosfäärset perspektiivsust.

ABEL LEE

Printsi medal Ernst Idlale

STOKHOLM (EPL) — Pika ja rootsi kehakultuuri edasiviiva tegevuse eest on „Centralföreningen for Idrottens Främjande" austanud harva väljaantava „Printsi plakatiga" naisvõimlemise kooliloojat Ernst Idlat ja jalgpallispordi nimekaimat juhti Georg „Aby" Ericsoni kui „teerajajaid rootsi spordis".

Teenetemedal „Prinsens plakett" loodi prints Gustaf Adolfi mälestuseks. kes 1947 lennuõnnetusel surma sai ja oli sel ajal Centralföreningen för Idrottens Främjande ja Rootsi olümpiakomitee esimeheks.

Senini on välja antud ainult 14 printsimedalit.

Esimene oli muide krahv Folke Bernadotte, kes UNO-ülesandega Jeruusalemmas olles mõrvati. Talle annetati teenetemedal posthuumselt.

Idla puhul on motiveering „Idrottsbladetis" järgmine: „Idla on tantsulise liikumisvormiga loonud süsteemi, mis sobib kõigile naistele.

Tal on aastate jooksul olnud õplasi üle sajast rahvusest, kes on õppinud tema juures ja viinud tema süsteemi edasi.

Ta saavutas maailmakuulsuse Valguspeoga, mis lõpetas Lingiaadi aastal 1949. Hiljem on ta korraldanud veel seitse sellist, neist suurimad kui Stokholmi linn tähistas 700-aasta juubelit ja kui lähistati Stokholmis 1912 olümpiamängude poolesajandi juubelit — mõlemad staadionil ja täisarvulise publiku ees.

● Eesti Pensionäride Ühing Göteborgis korraldas kodumaalt lahkumise ajal kokkutuleku selle 34. aastapäeva tähistamiseks. Eesti Majas toimunud koosviibimise avas Elmar Aibast, kes meenutas aegu ja meeleolusid, kus tuli kodumaalt lahkuda. Arnold Sirkel luges pärast kõnet katke August Mälgu romaanist „Öised linnud" ja Silvia Ivalo klaverisaatel lauldi rahvalikke laule.

RAAMATUID

müügil

„VABA EESTLASE" TALITUSES	Hind	Saatekulu
	¢	¢
Hanno Kompus — Kustutamata nälg kunsti järele	11.—	85
L. Wahtras — Liivaklass	2.50	15
Enn Nõu — Vastuvett	5.—	40
Anna Ahmatova — Marie Under — Reekviem	3.50	35
H. Michelson — Skautlikul teel	3.—	35
H. Michelson — Noorsootöö radadel	4.30	35
H. Michelson — Eesti radadelt	9.—	35
Eduard Krants — Lumelilllased (luuletuskogu)	3.—	15
Ilona Laaman — Mis need sipelgad (luuletuskogu)	3.—	15
Estonian Official Guide	5.—	40
Paul Laan — Mõttelend — Pilte ja peegeldusi	5.—	25
Karin Saarsen — Lohengrini lal kumine	4.50	15
Herbert Salu — Utoopia ja futuroloogia	4.50	25
Triinu" üksiknumbreid	1.50	
A. Kubja — Kadunud kodud — mälestused	4.—	25
A. Kubja — Mälestusi kodusaarelt	2.—	20
A. Kubja — Palukesed	1.50	20
E. Uustalu ja R. Moora — Soomepoisid 426 lk. + 64 lk. fotosid	14.—	03
Leho Lumiste — Alamuse Andros — biograafiline jutustus kirjanik Oskar Lutsust	6.65	40
L. Lumiste — Atlandi aknal	2.10	40
L. Lumiste — Killad külas	5.30	40
A. Vomm — Ristsõnad I	2.50	20
A. Vomm — Ristsõnad II	2.25	20
A. Vomm — Ristsõnad III	2.25	20
A. Vomm — Ristsõnad IV	2.25	20
Ants Vomm — Minu hing (luuletuskogu)	20.—	40
K. Eerme — Surnud laevad ja elavad mälestused	1.50	15
K. Eerme — Päevata päevad ja ööta ööd II	4.—	40
S. Ekbaum — Ajatar (luuletuskogu)	4.—	30
Aarand Roos — Jumalaga, Kars ja Erzurum	4.—	30
J. Pitka — Rajusõlmed	8.80	40
A. Käbin — Vaim ja muld	5.—	40
Urve Karuks — Kodakondur (luuletuskogu)	6.—	20
H. Oja — Koputused eneses (luuletuskogu)	1.50	25
H. Oja — Tunnete purdel (luuletuskogu)	2.75	25
A. Küng — Mis toimub Soomes?	14.—	50
Aarand Roos — Juutide kuningas Tallinnas	6.—	40
E. Sanden — Mitme näo ja nimega	12.50	50
RAAMATUID LASTELE:		
Ilme Ivandi — Pargi	2.50	35
Kalevipoeg — Õppe- ja tööraamat lastele	2.50	50
Õpeta mind lugema I — (Õppe ja tööraamat eelkoolialistele lastele värvitrükis)	3.—	40
Õpeta mind lugema II — Õppe- ja tööraamat eelkoolialistele lastele värvitrükis)	4.—	40
Eesti keele Harjutustik I	3.23	35

TÕNIS ja MAI MIGAGU

MEIE MEHED KUI METSAPULLID

Romaan vanast armsast Pärnust

7.

„Olin kuueteistkümnene, kui mu elus tekkis pöörak. Frantzen pidas suurt juubelit — pidu kestis üle nädala. Külalisi sõitis kokku soomest ja saarest, muude hulgas ka Frantzeni õepoeg Grünberg oma venelannast abikaasaga. Grünbergil oli Peterburis suur ehitusfirma. Kuna purssisin vene keelt, anti mind peo ajaks nende käsutusse. Olin väle poiss ja leidsin armu proua silmis. Ta käis mehele peale, et see võtaks mind oma kontorisse õpipoisiks.

Peterburis algas mul uus elu. Olin korteris leivaisa juures ja kuulusin ta perekonda. Neil oli tütar, väike plika Natasha, kes keerles mu ümber kui vurrkann. Mõne aasta pärast muutusin õpipoisist selliks ja veel viis aastat edasi saavutasin oma sihi — ehitusmeistri paberid.

Vahepeal oli Natasha sirgunud mägusaks preiliks, jäädes aga seesamas elavhõbedaks. Rikka mehe hellitatud tütrena oli ta harjunud saama kõike, mida ihaldas. Märkasin varsti kohkudes, et ta kavatseb minuga abielluda. Oleksin kohe pidanud pealinnast lahkuma — iseseisva meistrina võisin leida tööd igal pool. Kuid ma ei suutnud — olin temasse lootuseta armunud. Katsusin end tast eemale hoida, tema aga näitas oma tundeid päris avalikult. Ta vanemad pidid olema pimedusega löödud, et midagi ei märganud.

Kriis lähenes. Kartsin lihavõttepühi ja selle kolmekordset suudlust. Grünbergide majas pühitseti suurejooneliselt. Öösel ei läinud ma ettevaatuse mõttes kirikusse. Esimese püha peost ei saanud ma puududa — proua saatis hommikul teenija vaatama, kas ma ehk olen haige.

Grünbergide korterisse oli kogunenud suur heatujuline seltskond. Algas uus „kristossovanje"(*). Kui saabus järjekord Natasha ja minu kätte, jäi tütarlaps mu kaela rippuma, suudles mind korduvalt edasi ja hüüdis:

„Mammake, papake! Õnnistage meid — olen Ismiga kihlatud!"

Tekkis äkiline vaikus. Natasha vanemad olid nagu pilvist kukkunud. Enne kui nad said midagi ette võtta, oli preester ikooniga meie juures ja õnnistas meid pruutpaariks. Õigeusu kombe järgi oli ikooniga õnnistamine sama püsiv kui laulatus. Seisin fakti ees, et olin Natashaga paari pandud. Pruudi vanemad valitsesid end hästi ja andsid meile õnnistuse. Ja nüüd läks lahti üldine juubeldamine.

Viimane külaline lahkunud, käratas tulevane äiapapa:

„Mis tükke sa teed? Võrgutad tagaselja mu tütre!"

Natasha haaras kinni isa kaelast: „Papake, ära pahanda Ismiga! Tema ei ole süüdi. Astusin selle sammu tema teadmata. Mul ei jäänud muud teed. Mees põleb kui küünal, kuid on liig arg, et avaldada armastust. Kui kaua oleksin pidanud ootama, kuni ta julgust kogub?"

Tütrele ruttas appi ema: „Kas see oleks parem, kui Natasha kaasavara-küttide või elupõletajate küüsi oleks langenud? Mina olen oma väimehega rahul! Tuleta ka meelde, et see olin mina, kes tormijooksuga su kindluse vallutas. Natashal on minu kuum veri ja julge pealehakkamine."

Inseneril tuli kapituleeruda nagu alati. Jäin pärast pulmi tööle tema firmasse. Grünbergi väimehena usaldati mulle suuri tellimisi."

„Mida sa ehitasid?"

„Peaasjalikult kirikuid."

„Kuidas suhtusid sinu vanemad sellesse loosse?"

„Rõõmustasid mu edu üle, kuid kurvastasid et kaotasid poja. Pulma nad ei tulnud. Viisin hiljem neile nooriku näha, aga nemad ei külastanud meid kordagi. Lubasid tulla, kui meil on ette näidata peenikest peret."

„Kuidas sa ise jäid oma uue seisusega rahule?"

„Sattusin säärasesse seltskondlikku keerisesse, millega olin harjumata: visiidid ja vastuvisiidid, külastused, külaliste vastuvõtud ning pidustused, pidustused ja veelkord pidustused. Võisime endale seda lubada — teenisin hästi ja Natasha sai suure kaasavara. Elasime kolm aastat õnnelikult. Siis tekkisid mu naisukesele näole varjud: meie juurde ei leidnud teed toonekurg. Ämm pidas süüdlaseks mind.

Uue pöörde mu ellu tõi Kotlepi surm. Testamenti ei leitud. Vanaisal oli peale minu ema veel kolm last: kaks poega ja tütar. Need kuulutasid end pärijaiks. Minu ema kui perekonnast väljaheidetu jättis selle tegemata.

Varsti saabus Pärnust sõnum, et Kotlepi lapsed läinud päranduse jagamisel riidu. Nad kavatsevat Papissaart enampakkumisel maha müüa. Tegin lühikese otsuse — ostan Papissaare ära! Mõttest oli vaimustatud ka Natasha, kes lootis saada Liivimaa mõisast ranniku lähedal ilusa suvituskoha

Sõitsin Pärnu. Oksjonile ma ise ei läinud, vaid saatsin Frantzeni ametnikuna. Kuna mõisa ja inventari põhihind oli määratud kõrge, hoidsid ostuhimulised end tagaplaanile ja minu esindajal ei tulnud kuigi palju üle pakkuda.

Kui mu kallid sugulased oksjoni lõpul kuulsid, kes oli tegelik ostja, nad vist küll sülitasid! Mina olin viimane keda nad soovisid näha Papissaare uue omanikuna!"

Sugulastele tehtud ninanipsu meenutades muheles vanamees omaette.

Kättemaks on magus! mõtlesin.

„Võtsin kohe Papissaare üle", jatkas peremees. „Viisin sinna oma vanemad, kes vahepeal olid kaotanud oma kaks nooremat last difteriidi läbi. Igasugused formaalsused pidasid mind mitu nädalat Papissaarel kinni. Pealegi pidin leidma vilunud valitseja — mina ise ei olnud kuigi suur põllumees.

Peterburgi tagasi kutsus mind kohutav telegramm — Natasha järsku raskesti haigestunud! Ruttasin koju ja jõudsin naisukese juurde ta viimastel elupäevadel. Minu äraolekul igavust tundes oli ta käinud ühelt peolt teisele. Tantsinud end kord higiseks, karastanud ta end külma joogiga ja saanud kopsupõletiku.

Mu meeleheitel polnud piiri. Äi ja ämm tegid mulle ränki etteheiteid — ma olevat armastanud mõisat rohkem kui oma abikaasat. Pinevuse pärast pidin lahkuma äia firmast ja Peterburist. Insener Grünberg talitas suuremeelselt — ei nõudnud tagasi tütre kaasavara. Kadugu ma vaid ta silmade alt!

Asusin Papissaarde. Leinasin kaua oma elavhõbedalist Natashakest. Algul aitasid mind trööstida vanemad, aga Liiva Annus kutsus nad ära teineteise järel. Jäin üksi nagu kõdunev känd."

Vanamees vaikis viivu. Lisas siis: „Viimastel aastatel on Marta olnud mu päikesepaiste."

Piilusin vargsi Marta poole. See istus vaikselt ja mõtlikult, jutustusest ilmselt haaratud.

„Ja sugulased?"

„Mu vahekord sugulastega jäi edasi külmaks. Onud olid saksikud, muutsid isegi oma nime Lessinguks. Nüüd puhkavad nad kõik hauas. Nende järeltulijatele — igaühel on ainult üks laps — olen ikka veel värdjas. Onupoeg Herman peab Pärnus kaubahoovi, teine onupoeg Nikolai, kes õppis Saksamaal põllumajandust, on siinsamas lähedal Audru mõisa valitseja. Tädititar on abielus merekapten Grossiga. Läbikäimist meie vahel ei ole. Kui kohtume seltskonnas, sinatame viisakuse pärast. Maailm ei tarvitse teada meie vahekordi."

„Aga nüüd!" muutis vanahärra tooni. „Aga nüüd olen muutunud järsku kuldonkliks, kelle surma oodatakse! Muid seaduslikke pärijaid mul peale nende ei ole. Juuli ja jõmpsika kõnelusest järeldan, et varsti tulevad kõik Papissaart endale nuruma. Pühkigu nad suu puhtaks! Anna nõu, kuidas ma saan neid ilma jätta!"

„Minu abi siin ei aita. Otsustajaks on Liivimaa talurahva seadus. Sul peaks lapsi olema!"

„Martat ma tahtsin omal ajal lapsendada, aga ta ema oli vastu. Ütles: jäägu mulle seegi mälestus oma õndsast mehest, et mu tütar kannab ta nime"

„Nüüd oled selleks liig vana. Su sugulased nõuaksid su hoolekande alla panekut. Aga sa võid ise naise võtta ja lapsi saada. Mis sa selle kohta arvad?"

„Kui Natasha suri, siis otsustasin, et ma enam ei abiellu. Ja sellest ma ei tagane."

(Järgneb)

*) kolmekordne suudlus

Nr. 95

ADVOKA
ENN AL
ADVOKAAT-
Room 1912, Royal
Toronto Domin
Postiaadress: P.O.
Ont. (Bay & King
Telefon: 86
24-tundi telefoni v
ADO PARK
HETHERINGTO
&
PARK
Advokaadid-
365 Bay St., Suite
Ohtuti 447-2017 v
RAAMATUP
JOHN E. SO
C.A
Chartered Ac
55 University Av
Toronto, Ont.
Tel. 862-7
ARS
LEO KANN
DOCTOR OF CHI
212 Dinnic
Tel. 489-6
VABA EEST
QUEEN ST. PALMERSTON W MARKHAM
TECUMSETH ST. RICHMON
VABA
KING S
„Vaba Eestlase"
talituse asuko
TOIMETUS JA
avatud esmas
reedeni kella
Telefonid: toimetu
talitus
Toimetajad kodus
väljaspool tööaega
Karl Arro
Hannes Oja
Kuulutusi võetak
nädala esimesse a
esmasp. homm. k
nädala teise ajaleh
map. homm. k
KUULUTAN
VABA EEST
on tasuv ajalehe
leviku tõ
Kuulutuste h
üks toll ühel veer
esiküljel
tagaküljel
KUULUTUSI V
VASTU
Vaba Eestlase
135 Tecumseth
Telefon 364-767
Postiaadress: P
Stn. C, Toronto
Talitus väljaspo
Helmi Liivandi
Mrs. Leida Mar
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont
Telefon: 223-008

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower,
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valvetesnistus

ADO PARK, LL.B.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 447-2017 või 929-3425

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 600
Toronto, Ont. M5J 2H7
Tel. 862-7115

ARSTID

LEO KANN, D.C.
DOCTOR OF CHIROPRACTIC
212 Dinnick Cr.
Tel. 489-9562

VABA EESTLANE

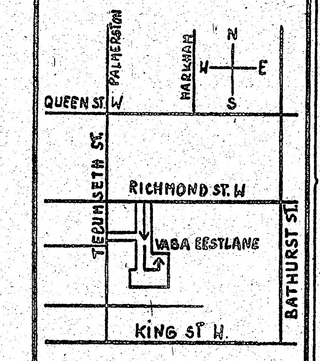

„Vaba Eestlase" toimetuse ja talituse asukoha plaan

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus väljaspool tööaega:
Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu:
nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:

üks toll ühel veerul	$3.25
esiküljel	$3.75
tagaküljel	$3.50

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. **Vaba Eestlase talitus**
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495
2. **Mrs. Leida Marley**
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

Sihtasutus Eesti Päevad moodustas hiljuti toimkonna ühislennu korraldamiseks Stokholmis 1980. aastal toimuvatele Eesti Päevadele. Pildil näeme toimkonna kohtumist reisibüroo P. Lawson Travel esindajatega. Istuvad vasakult: Elna Kungla, Eric Kuuti, Tõnu Tõsine (Sihtasutus Eesti Päevade Ühislennu toimkonna esimees). Seisavad vasakult: Gunnar Mitt, Leo Puurits, Richard Gallegos ja Gordon Honsey.

ESTO-80 ühislend korraldamisel

Torontos on alanud pingsad eeltööd ühislennu korraldamiseks Stokholmis 1980. aastal toimuvatele Ülemaailmsetele Eesti Päevadele. Sihtasutus Eesti Päevade juurde moodustatakse ühislennu toimkond, kuhu kuuluvad mitmete organisatsioonide esindajad. Skautliku nooruse esindajatena kuuluvad toimkonda juba Gunnar Mitt ja Leo Puurits, rahvatantsijate esindajana Peeter Einola, võimlejate esindajana Elna Kungla ja Sihtasutus Eesti Päevad Kanadas esindajana Vally Johanson, Jüri Ramjalg, kes on ühtlasi laulukooride esindaja ja Tõnu Tõsine. Juriidilise nõuandjana kuulub toimkonda Johannes Järvalt.

Osa toimkonna liikmetest on juba osa võtnud koosolekutest reisibüroo P. Lawson Travel ja lennufirma SAS esindajatega,

kelledega arutati olulisi probleeme ESTO-80 ühislennu korraldamiseks. Olulisemaks küsimuseks nõupidamisel oli, kas 1980. aasta suvel on lennukeid saadaval ühislendude korraldamiseks, kuna suvel on kõik lennuühingud reisijatega ülekoormatud ning 1980. aasta suvel toimub sellele lisaks veel Moskva olümpia.

SAS-i esindajad arvasid, et lennukite saamiseks ei tohiks tekkida raskusi, kuna eestlaste ühislennu toimkond alustas varakult oma tööd.

Toimkond kavatseb trükkida detsembrikuu jooksul kaasasõitjate registreerimislehed, mis võimaldaks uue aasta alguses alustada kaasasõitjate registreerimisega. Registreerimislehega kaasas on ka informatsioonileht, milles selgitatakse mitmesuguseid küsimusi seoses Eesti Päevadega.

On kavatsus pakkuda osale ühislennuga kaasasõitjatele võimalust Torontost välja lennata nädal enne ESTO-80 pidustusi, mis võimaldaks maailmalaagrist osavõttu või külastada enne Eesti Päevi mõningaid Euroopa maid. Vastavate variatsioonide kohaselt oleks võimalik ära olla 4, 5 või isegi 6 nädalat. Kuid kõik need võimalused olenevad eeskätt kaasasõitjate arvust.

UUDISEID KODUMAALT

Kõigil Eesti teedel on välja pandud teeviidad, millel „Ö" täht on asendatud „Ö"-ga. Ajalehes küsib A. Mulk, kas Eesti NSV Autotranspordi ja Maanteede Ministeerium on talitanud küllalt mõistlikult, usaldades nii tähtsa töö saarlasele, kes kangekaelselt peab kinni oma emakeele omapärast? Arvab siis, et tuleks vahetada kaadrit.

*

Liikumine Tallinna vanalinnas on üks rist ja viletsus, kirjutab E. Terras lugejakirjas. Iga masti veoautod tekitavad kitsastes uulitsates ummikuid, vaevalt-vaevalt saavad jalakäijad siin-seal autokasti ja seina vahelt läbi pugeda. Taksodel, asutuste ja erasõidukeil näikse vaba voli olevat läbi vanalinna otseteed valida ja peatuda, kus pähe tuleb. Ometi on ju sõidukite vibratsioon see, mille eest ka kaitsealust vanalinna kaitsta tuleks. Õige oleks vanalinna mitmed tänavad autoliikusele hoopis sulgeda.

*

Juba suvel ilmus „Sirp ja Vasaras" artikkel eesti filoloogia suurusest ja viletsusest (H. Rajandi, J. Sang), kus oli võetud põhjaliku kriitika alla olukord eesti keeleteaduses. Kriitika teravik oli ilmselt (ja õigusega) suunatud ENSV TA Keele ja Kirjanduse Instituudi ja TRÜ filoloogiateaduskonna (kitsamalt — ülikooli õpikute osas — eesti keele kateedri ja soome-ugri keelte kateedri) vastu. See kirjutis näitas eesti keeleteaduse suurt mahajäämust, mis torkab silma eriti kui võrrelda tulemusi läti ja leedu teadlaste saavutustega.

*

Ettevalmistused Haapsalu 700. aastapäeva tähistamiseks järgmisel suvel on täies hoos. Pidustuste kulminatsiooniks kujuneb kava kohaselt 16. juunil lossipargis korraldatav suur rahvakunstipidu. Haapsalu rajooni kultuuriosakond ja laulupeokomisjon kuulutasid välja juubelile pühendatud teatraliseeritud rahvakunstipeo stsenaariumide võistluse. Stsenaarium peab hõlmama aktust, kontserti ja sellele järgnevaid üritusi. Parimale stsenaariumile on esimeseks preemiaks 150 rubla.

*

Vaneminspektor P. Teepalu räägib oma tööst: „Majade keldreist hakkasid kaduma päise päeva ajal purgid. Imelik oli see, et võtjad ei näinud huvi tundvat purkide sisu vastu — moosid ja mahlad valati sinnasamasse maha. Nii et äri tehti taaraga (tühjade pakenditega). Miks ka mitte, kui 3-liitriline purk maksab 40 kopikat ja kartulikotti mahub vargateenistust 4—5 rubla eest." P. Teepalu käis läbi kõik taarapunktid ja palus vastuvõtjatel silmad lahti hoida. Varsti tuligi telefonikõne Jaama kauplusest. Kahtlusalust hoiti seal kinni selle kavalusega, et lasti tal oma purgilaadung ise kasti laduda. P. Teepalu kiirustas kohale ja sai kätte mehe, kes Jõgevalt oli alimentide eest ära jooksnud ja nüüd Tartus end vargustest elatas.

*

Tartus on hädа ehitajatega. Ühe töö juurde võeti ametisse kahtlane rändbrigaad. See pandi müüri laduma. Saanud palga kätte laskisid nood mehed jalga. Aga varsti hakkas ka müür ümber vajuma. Ega siis muud kui pandi omad mehed seda ümber ehitama, kõigepealt tuli sein maha lõhkuda, et uuesti saaks ehitama hakata. Kontrollimisel leiti, et puudub kord, ega ülemustel ei ole mingit autoriteeti alluvate silmis. Egas muidu söandaks töömehed peainsener Reiseli nähes töö ajal rahumeeli pudelit kummutada.

*

Lõuna-Eesti sordi- ja kaitsepunktis Rõhul selgitatakse õunaja pirnipuude, sõstrate jt. kultuuride saagirikkust, külmakindlust. Silmapaistvad on olnud tänavused saagid, õuntesaak hektarilt oli ligi 360 tsenterit. Seekord oli viljakaim „Põltsamaa taliõun", ühelt puult saadi saagiks 385 kg vilju. Esimese kümne aias kasvanud aasta jooksul on olnud saagirikkaim „Krameri tuviõun", ühtlasi on sordid nagu „Tellissaare", „Talvenauding", „Sidrunikollane taliõun". Varajasemad on „Krameri tuviõun", „Tellissaare", „Melba", „Juulikuine" ja „Sügisdessert".

*

Tänavune vihmane suvi ja sügis on kahjustanud mitmeid põlluvilju, kuid näib et naeris naeris vihmale ja kasvas nii suureks, et täitis plaani ülekaalukalt. Vähe rõõmu aga pakkusid Alatskivil peakapsa seemnepõllud. Head saaki olevat andnud köömen, veerandsaja tonni asemel saadakse seda müüa 35—40 tonni.

*

Tõraveres asuva Eesti Teaduste Akadeemia Astrofüüsika ja Atmosfäärifüüsika Instituudi neljaliikmeline esindus saabus tagasi rahvusvaheliselt kompleksekspeditsioonilt Põhja-Atlandil. Ekspeditsioonist võtsid osa 9 riigi teadlased, kel oli kasutada 14 laeva, lennukeid ja üks õhuruumirakett. Eestlaste gruppi juhtis Hanno Ohvril, temaga olid vanemteadur Viivi Põldmaa, insenerid Andres Kurvits ja Ülo Kährik. Nad jälgisid pilvisuse ja kiirgusväljade muutlikkust ning töötasid need andmed läbi.

Kanada tulevik . . .

(Algus lk. 2)

USA-sse vaesest Mehhikost pidevalt jätkub. Ameerikapoolsete sammude astumine toob endaga kaasa ka diplomaatilisi komplikatsioone Mehhiko valitsusega ja laiemas perspektiivis terve Ladina-Ameerikaga.

Teiseks jäämäcks udus on küsimusmärk Ühendriikide pikal põhjapiiril asuva Kanada edaspidine saatus.

Prantslastega asustatud Quebeci lahkulöömise katsed Kanadast hakatakse Washingtonist senisest tähelepanelikumalt jälgima ja Kanada saatuse üle muret tundma. Kas Quebec muutub uueks Kuubaks ja kui Kanada laguneb, kas siis ei hakka mitmed Kanada provintsid taotlema ühinemist Ühendriikidega? Võibolla saab teoks uus riiklik moodistus, mis nimeliselt ja sisuliselt oleks tõelised Põhja-Ameerika Ühendriigid? Uudistele selles arengusuunas hakatakse 1979. aastal rohkem tähelepanu pöörama.

Uus keemiadoktor Inglismaal

Londoni väikeses eesti seltskonnas hästituntud noor Martin Schröder kaitses 3. nov. Londoni ülikooli Imperial College'is doktori väitekirja teemal „Reactions of Oxo Complexes of Osmium and Ruthenium", saavutades Ph. D. (Doctor of Philosophy) kraadi keemias.

UUED MIINIMUM TÖÖTASUDE MÄÄRAD

Alates 1. jaanuarist 1979 hakkavad kehtima uued miinimum töötasude määrad, mis on toodud allpool:

	Kehtivad ** 1. jaanuarist 1979
Üldine tunnitasu	$ 3.00
Õppijate tunnitasu	2.90
Ehitustööliste ja ehitusplatside valvurite tunnitasu	3.25
*Nende isikute tunnitasu, kes serveerivad alkohoolseid jooke liitsentsiga varustatud joogikohtades	2.50
*Õpilaste tunnitasu	2.15
Ambulantsautode juhid ja abistajad, nädala tasu	144.00
Jahi- ja kalasportlaste juhtide tasu vähem kui 5-e üksteisele järgneva tunni eest	15.00
Tasu 5-e või rohkema üksteisele järgneva või mittejärgneva tunni eest	30.00
*Korter ja toit	
Kui korter ja toit on juurde arvatud siis kehtivad miinimum töötasu arvestamisel järgmised normid:	
Tuba nädalas	11.00
Iga söömaaeg	1.15
nädalas	24.00
Tuba ja toit nädalas	35.00

*Ei ole muudatusi võrreldes eelmiste määradega
**Kogu töönädal, millele langeb 1. jaanuar

Teil on võimalik saada rohkem informatsiooni uute miinimum töötasude ja Employment Standards Act'i kohta kui kirjutate või telefoneerite:

Employment Standards Branch
Ontario Ministry of Labour
400 University Avenue
Toronto, Ontario
M7A 1T7
(416) 965-5251

Ontario Ministry of Labour
Employment Standards Branch

Hon. Robert G. Elgie, M.D., Minister

Ilmus Balti kataloogi teine väljaanne

Äsja ilmus trükist Toronto ülikooli raamtukogus leiduvate balti materjalide kataloogi teine täiendatud väljaanne. Esimene trükk sellest kataloogist „Baltic Materials in the University of Toronto Library" ilmus 1972. aastal seoses Torontos toimunud Balti Uurimuste 3-nda Konverentsiga. Uus väljaanne oli kavandatud seoses balti teadusliku ühingu AABS'i (Association for the Advancement of Baltic Studies) poolt Torontos käesoleval aastal korraldatud Balti Uurimuste 6-nda Konverentsiga. Teine väljaanne aga paisus ulatuselt palju suuremaks esimesest ja seetõttu ei jõutud selle väljaandmisega valmis konverentsi ajaks.

Kui esimene trükk sellest kataloogist sisaldas 1569 tiitlit 125-l leheküljel, siis teine väljaanne sisaldab 3288 tiitlit 267-l leheküljel. Mõlemad kataloogid koostasid Toronto ülikooli raamatukogus töötavad Elvi Aer, Betty McKinstry, Vida Mockus ja Emilija Ziplans, kusjuures viimane oli projekti koordineerijaks.

Mõlemad väljaanded on ilmunud University of Toronto Pressi väljaandel, kusjuures viimane, 1978. aasta väljaanne, sai teoks tänu toetustele AABS'i, Balti Uurimuste 6-nda Konverentsi, Wintario programmi ja Kanada valitsuse Mitmekultuurilisuse Direktoraadi poolt.

Äsja ilmunud teine väljaanne Toronto ülikooli balti kataloogist on jagatud peatükkidesse nagu käsiraamatud, seerijad, kunst ja arhitektuur, geograafia, ajalugu, seadusandlus, keeleteadus, muusika jne. Kuigi kataloog on koostatud seisuga 31. märts 1978, sisaldab see eripeatükina ka need raamatud, mis Toronto ülikooli raamatukogul sel ajal küll olid olemas, kuid millised veel polnud pandud riiulitele. Kataloog sisaldab monograafiaid, broshüüre, mikrofilme, seerija-väljaandeid ja riiklikke dokumente, kokku viieteistkümnes keeles. Kataloogi teeb kergesti kasutatavaks seal leiduv autorite ja tiitlite indeks ning raamatute klassifikatsiooni numbrid, mis enamail juhtudel on Library of Congressi klassifikatsiooni alusel.

Äsja ilmunud kataloogi on võimalik saada AABS'i eksekutiivbüroost aadressil: Mr. J. Gaigulis, Executive Director, AABS, 368 — 86 Street, Brooklyn, N.Y. 11209. Kataloogi hinnaks on US$8.

Toimetusele saadetud kirjandus

SÕNUMID nr. 3 (69) — 1978. Eesti Noortetöö. Eesti Rahvusfondi ja Eesti Abi Keskuse bülletään. Sisus Riksi „Kolm Eesti Gümnaasiumi viimase klassi õpilast olid aasta aega stipendiaatideks Ameerikas", koolikorjanduduse tulemusi, „Esimene naissoost liige Skautide Maailmaliidu Keskbüroos Rootsis", „Eesti Rahvusliku Koostöö Keskuse (ERKK) sihid ja valimise kandidaadid", „ESTO-80 peakomitee, juhatuse, sektsioonide ja toimkondade jagunevus", Eesti Rahvusfondi apell „Vabadust balti rahvastele" ja „Õppepäevad Kungla suvikodus". Lisaks fotokroonikat.

sugulastega jäi
Onud olid saksikud,
ma nime Lessin-
hkavad nad kõik
järeltulijatele —
t üks laps — olen
as. Onupoeg Her-
us kaubahoovi, tei-
lai, kes õppis Sak-
jandust, on siinsa-
dru mõisa valitse-
abielus merekap-
Läbikäimist meie
kohtume seltskon-
viisakuse pärast.
vitse teada meie

muutis vanahärra
id olen muutunud
ks, kelle surma oo-
eaduslikke pärijaid
e ei ole. Juuli ja
isest järeldan, et
oik Papissaart en-
Pühkigu nad suu
nõu, kuidas ma
jätta!"
n ei aita. Otsusta-
aa talurahva sea-
apsi olema!"
ahtsin omal ajal
ta ema oli vastu.
lle seegi mälestus
hest, et mu tütar

lleks liig vana. Su
sid su hoolekande
a sa võid ise naise
aada. Mis sa selle

suri, siis otsusta-
ei abiellu. Ja sel-
e."

(Järgneb)

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 21. detsembril 1978 — Thursday, December 21, 1978

KIREV MAAILM

NEW YORK — TV Muppet Show, mille loojaks oli Jim Henson (praegu 42 a. vana), on levinud Ameerikast üle maailma. Seda esitatakse praegu 103 riigis. Huvitaval kombel kõikides nendes riikides on kõige populaarsemaks tegelaseks Konn Kermit, Miss Piggy (seda osa räägib Ameerika mees) ja Karu, kellel kunagi ei tule anekdootide rääkimisest midagi välja. Henson valmistas esimese nuku 23 a. tagasi ema rohelisest mantlist, pani sellele pähe pingpongipallidest silmad ja ristis selle Konn Kermitiks. Nukkusid paneb tegutsema tohutu staap „põranda all". Näit. karu jaoks on tegev kaks inimest.

Kesk-Ida rahuläbirääkimised ummikus

WASHINGTON — Ühendriikide president Carterile suureks pettumuseks lükkas Iisraeli valitsus tagasi Egiptuse valitsuse poolt esitatud kompromissettepanekud rahu saavutamiseks. Need ettepanekud ühtuvad peaaegu täielikult Ühendriikide poolt esitatud ettepanekutega ning need tõi Kairost Jeruusalemma Ühendriikide välisminister Vance. Washingtonis arvatakse, et Iisraeli valitsuse otsuse tulemusena on rahuläbirääkimised jooksnud täielikult ummikusse ning need tuleb paratamatult pikemaks ajaks katkestada. Carter mainis, et ta on ohverdanud läbirääkimistele suure osa oma ajast kuid nüüd on ta sunnitud pöörama oma tähelepanu teistele pakilistele probleemidele.

Jõulupuu täiendus-keskkoolis

Reedel, 15. detsembril, toimus T.E.S. Täienduskeskkooli jõulupuu Eesti Maja noorteruumis, mis suurepäraselt sobis kooliperele. Kavaline osa algas ühislauluga „Et tulge oh lapsed", mille järel Ilmar Kütt deklameeris L. Pilti luuletuse „Tervitus Eestilé". Edasi Martin Kiik esitas klaveripala, Mia Tein luges ette oma kirjandi „Jõulud vanal ajal Eestis", Vivian Oder luges ette „Jõululugu", kus ta vaatas jõulupühi rohkem tänapäevasest aspektist. Jõuluteemaline osa lõppes ühislauluga „Püha öö".

Kui meil on tavaliselt jõuluvana osa täitnud vanemad mehed, siis täienduskeskkoolis sai selle osaga väga hästi hakkama Richard Laanvere. Lisaks jõulumehele andis koolikomite esimees O. Lupp üle õpetajaile kingitusi ja tänas neid tehtud töö eest.

Järgnes seltskondlik osa discomuusika saatel, mis kohati muutus väga tugevaks.

„Piiskop" Jim Jones pärandas rahvalt röövitud miljonid vene kommunistidele

GEORGETOWN, Guajaana — Uurimisel on selgunud, et USA usuusekti Rahva Templi juht Jim Jones on pärandanud enne sekti liikmete massilist enesetapmist 7 miljonit dollarit sekti raha N. Liidu kommunistlikule parteile. Rahva Templi testament leiti ühest kohvrist usuusekti dzhunglilaagrist ning sellele oli alla kirjutanud Maria Katsaris, kes oli „piiskop" Jim Jonesi sekretär ja armuke. Kohvris oli ka neli kirja, millised olid kirjutanud Annie McGovani nimeline sekti liige. Kolm neist kirjadest olid adresseeritud pankadele, kuhu olid investeeritud sekti rahad kuna neljas oli adresseeritud Guajaana pealinnas Georgetownis tegutsevale N. Liidu atasheele Feodor Timofejevile. N. Liidu kommunistlikule parteile pärandatud rahad on kahes shveitsi pangas Panamal ja Venetsueela pangas Caracases.

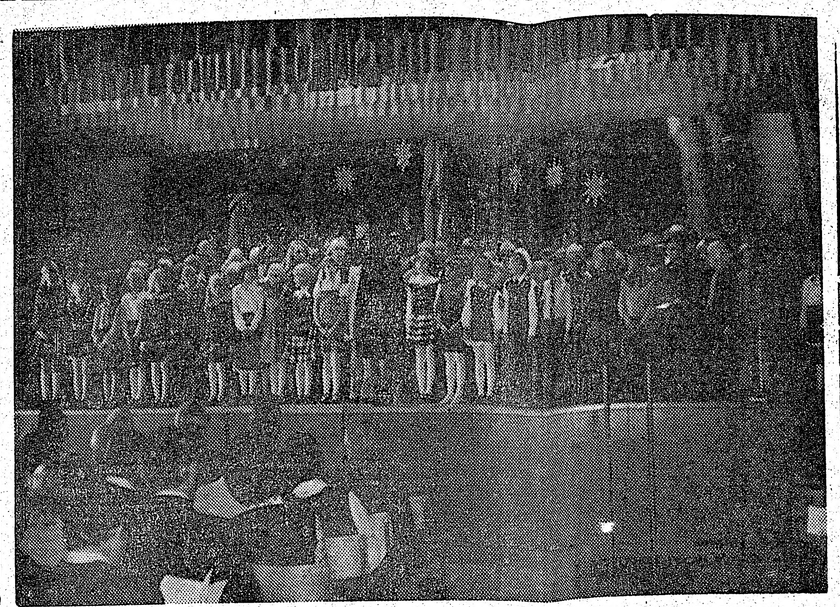

T. E. S. Täienduskooli lastekoor laulmas tähistaevalise dekoratsiooni ees. Juhatab Lydia Aruvald. Foto: Vaba Eestlane

Ema abi - Tiina-Leena

PÜHADELUGU LASTELE

I

Tiina- Leena oli väike eesti tütarlaps. Tal olid ilusad pikad helekollased juuksed ja suured ümmargused kelmikad silmad. Ta elas oma kodus isa ja emaga. Tal oli väga lõbus elu, sest tal oli alati midagi toredat teha ja tal ei olnud kunagi igav.

Tal oli väga palju mänguasju, nii et nad kõik ei mahtunud üldse mänguasjade kasti, vaid muist olid ema köögikapis! Nende leludega ta siis mängis ja mängis, täna seda mängu ja homme teist mängu ja ülehomme kolmandat... Mõnikord ta mängis, et ta on haigla-õde (siis ema või isa pidid olema „mängult" haiged). Ja mõnikord ta mängis oma riidest loomadega, kes elasid kõik tema voodis. Ainult ööseti nad pidid magama põrandal (sest ema oli öelnud, et loomadel ei meeldi magada vaiba all!). Tiina-Leena ei olnud selles küll päris veendunud, ja nii ta siis võttis nad ükshaaval kordamisi kaissu (ja emagi meelest see oli kena). Kõige rohkem oma karvastest loomadest ta armastas ahvi, kes oli naljakas ja vallatu, ja kellega sai teha igasuguseid nalju ja vigureid.

Ega Tiina-Leena ainult mängule ei elanud, oh ei! Ta oli juba koolitüdruk ja pühapäevakooli-laps ja eesti kooli õpilane ja hellake. Õieti mitte küll veel päris hellake, alles õrnake, aga Tiina-Leena meelest selles palju vahet polnud.

Nii siis Tiina-Leena vahel hoopis õppis hoolega või joonistas pilte. (millised ema riputas kööginseinale), või harjutas klaverimängu, või läks alla keldrisse ja klobistas kõvade tantsukingadega steptantsu iganädalalisi uusi samme või lihtsalt luges suurte piltidega juturaamatuid.

Mõnikord jälle isa-ema võtsid ta kaasa uisutama või suusatama. Need olid õige toredad päevad!

Kõige rohkem oma vabast ajast pühendas Tiina-Leena oma nukkudele, sest nukke ta armastas kõikidest-kõikidest asjadest kõige rohkem. Tal oli neid ka igasuguseid: suuri ja väikesi, blonde, pruuni- ja mustajuukselisi, punapäiseid, sinisilmseid, naerukaid ja nutuseid. Mõned nukud olid teismelised, teised jälle alles üsna imikud, ei puudunud ka nööpsilmne kaltsunukk Raggedy Ann ega rahvarõivais välisriikide nukud. Kokku oli tal nukke kakskümmend üks: mõned juba päris „äramängitud" ja kulunud, aga kõik ikka ühtviisi armsad. Igal nukul oli ka oma nimi, mõnel koguni kaks, ja nimed ei ununenud kunagi meelest ega läinud vahetusse! Tiina-Leena oli hea nukuema, sama hea „kooliõpetaja" ja „hellakeste juht", ja nii olid nukud õppinud juba väga targaks.

Kui Tiina-Leenal veel natuke aega üle jäi, siis mängis ta oma elus-loomakese, kollasekirju-triibulise kassipojaga, kelle nimi oli Kulla-Kolla. Kassike käis tal kogu aeg järele, aitas nukke ühest toast teise tirida ja oli ka muidu igal pool abiks Tiina-Leena õienduste juures.

Aga Tiina-Leena oli jälle oma emale abiks. Ta oskas juba väga palju: nõusid pesta ja kuivatada, nööpe ette õmmelda, tolmu pühkida, oma voodit teha ja oma tuba korras toida, sokke sorteerida, kirju posti, poest „üht-teist" tuua ja palju, palju muud.

Tiina-Leenale meeldis kangesti olla ema-isale „abitüdrukuks" nagu isa vahel ütles. Pärast aitamist oli selline mõnus tunne südame juures.

II

Oli nädal aega enne jõulupühi. Kogu eilse päeva oli ema pakkinud kinkepakke, mis tuli postiga teele saata, ja Tiina-Leena oli olnud jälle hoolsasti abitüdrukuks.

Elutoas laual põlesid kolm küünalt ja see tekitas kangesti hubase jõulu-eelse meeleolu. „Mis me täna tegema hakkame?" päris Tiina-Leena emalt juba varahommikul, ülesse ärgates. „Mul on vaja jõulukaarte hakata kirjutama," vastas ema. „Las' mina ka aitan!" oli Tiina-Leena õhinal kohe valmis. „Võiks ju proovida," kõhkles ema. „Oled vist alles liiga noor selle töö jaoks..." — „Palun, kas jaaa?" nurus Tiina-Leena. „Olgu pealegi!" nõustus emagi rõõmsalt ja kirjutas ilusate selgete tähtedega tütrele ette:

„Rõõmsaid jõulupühi ja head uut aastat!"

et ometi kogemata viga ei tuleks jõulukaardile!

Ja siis hakkas Tiina-Leena pikkamisi ja korralikult kirjutama, ikka üks kaart teise järele, ikka ilusasti ja õieti ja ilma vigadeta, korralikult ja pikkamisi...

Esimese kirja ta kirjutas jõuluvanale. Tal oli suur-suur soov, mis — kui oleks läinud poest ostma — oleks maksnud kole palju raha. See oli uut moodi nukk, selline, mis ise käis ja rääkis. Ja kui ilusa näoga! Ja kui imeilusa kleidiga! Ja peale kõige muu: ta oskas isegi rull-uisutada! Oi, kui selle nuku ikka saaks! Tiina-Leena ei olnud veel iialgi midagi nii väga igatsenud... Nimigi oli tal juba valmis mõeldud: Roosi, sest tal oli nii ilusat värvi roosa kleit ja pealegi oli roosa Tiina-Leena lemmikvärv! Siis kirjutas Tiina-Leena jõulukaardi vanaisale ja vanaemale kaugele kodumaale. Ilusa linnuga kaardi tädi Minnile Eestisse; punase, käbiga kaardi õele kaugel ülikoolis; sõimekesega kaardi vennale teises osariigis; suure jõulukuusega kaardi tädipojale; Maria ja Joosepiga kaardi vanaemale; Maria ja jõululapsukesega kaardi väikesele täditütrele; jõulukelladega kaardi hellakeste juhile; kirevate ja säravate jõulumunadega kaardi sõbratar Maile; suure, valge ingliga kaardi eesti kirikuõpetajale; punaste jõululilledega kaardi ameerika kooliõpetajale; ja lauljatega kaardi eesti koolipreilile, kes nii ilusti eesti laule õpetab; väikesed kaardid naabri kaksikutele; kutsudega kaardi kirjakandjale; jõulukelladega ja okstega kaardi eesti leivamehele; suure koeraga kaardi väikesele ajalehe-poisile; küünaldega kaardi piimamehele; ja siis veel viimase kaardi tuttavale prouale haiglas.

Oi, küll oli nüüd käsi väsind! Aga süda — rõõmus! Kiiresti jooksis Tiina-Leena nüüd kaarte postkasti viima. Tuppa tulles küsis ta, kas varsti on õhtusöögi aeg. „Viis-kümme minutit veel," vastas ema köögist, „siis tuleb isa ja sööme koos." Tiina-Leena võttis nuku Malle ja istus elutoa kiigetoolile. Ta vaatas õue, kus tumenevast talvetaevast tasakesi alla liuglesid õrnad üksikud suured valged lumehelbed... „Küll on ilusad," mõtles Tiina-Leena.

III

„Küll on ilusad... ja õrnad... ja puhtad....." Ta tõusis püsti, et paremini näha. Ja äkki ta silmas kõrgel pilveserval valget jõuluinglit, just sellist nagu ema oli õmmelnud Tiina-Leena uuele seinavaibale. Nüüd aga oli lõng hoopis inglikese käes ja ta kudus, — seda nägi Tiina-Leena päris selgesti — kudus imeilusaid lumehelbeid ning kinnitas nad kaunistuseks sinisele jõulutaevakaarele. Ise aga istus rahulikult jõulupärjal, just sellisele nagu ema oli õmmelnud Minni-tädi jõulukingisohvapadjale!

Tiina-Leena pani nuku Malle käest ja ruttas jooksusammul akna juurde, et imelugu veel lähemalt näha. Aga akent nagu poleks enam olnudki, sest lumehelbeke — suur ja suhkrune — libises Tiina-Leenale otse kätte.

Ja korraga nägi tütarlaps, et lumega koos liugles alla ka jõuluvana ise! Kingituskott ka veel, ja pungil täis pealegi! Astus jõuluvana otse sisse Tiina-Leena koduuksest ja — — —

Taevas hoidku küll! — jõuluvana järel tuli päris üksinda nukuke Roosi, rulluisud käes, nägu õnne täis...

Aga jõuluvana tuli üsna Tiina-Leena ligidale, kummardus ja sosistas talle kangesti tuttava häälega kõrva sisse: „Aitähh aitamise eest, jõuluinglike!" Tiina-Leena tahtis küll kohe vastata, et ega tema pole küll mingi jõuluingel, on ainult üks väike eesti tütarlaps ja pealegi veel ema abitüdruk, aga enne veel kui sai ühtegi sõna ütelda, hakkas jõuluvana kiiresti hajuma, nii et jäi ainult veel ta naeratav nägu ja — seegi jäi ikka väiksemaks ja väiksemaks, kuni ei näinud enam mitte midagi...

„Tiina-Leena," kuuldus köögist ema hele kutsuv hääl, „tule nüüd sööma, isa juba kodus!"

Tiina-Leena avas imestunult silmad. Laual põles kolm jõuluküünalt: oli ainult veel üksainus nädal kuni jõuluõhtuni...

TÄDI ELLA

Rütmiline võimlemine massidesse

Toronto päevalehe pikk artikkel eesti naisvõimlejast Heli Oderist

Toronto päevaleht „The Globe and Mail" avaldas oma 9. detsembri väljaande nn. „centerpiece'is" 2-leheküljelise artikli Kalev Estienne moodsa rütmilise naisvõimlemise võimlejast Heli Oderist koos kahe suure fotoga. Ühel tütarlaps võimleb pika lindiga moodsas võimlemises, teisel Heli ebatasastel paralleelidel.

Lisaks Heli Oderile on tema võimlemise taustaks antud ka Evelyn Koopi „the-naise võitlus moodsa rütmilise võimlemise eest". E. Koop on organiseerinud Kalev Estienne tüdrukuist eliitgrupi, andes kanadalastele näiteid, et moodne võimlemine pole atleetiline, kuna see on selleks liiga ilus, et olla higistamapanev füüsiline spordiharu.

Ametlikult on moodne rütmiline võimlemine siiski sport, kuna Kanada valitsus seda spordiharu tunnustab.

See spordilaad tungib ikka enam kanada koolidesse sportliku tegevusena.

Ajakirjanik Nora McCabe kirjeldab Heli Oderit võimlemas palli, rõnga ja lindiga, kus tütarlaps demonstreerib oma suurepärast keha valitsemist, kus iga zhest, isegi nüanss on kasutatud parema efekti saavutamiseks.

Heli kuulub Kalev Estienne seenior eliitgruppi, keda Evelyn Koop on ise valinud esindusrühmaks ja kes ei kuulu internatsionaalsesse võistlusgruppi. Ajakirjanik annab üleveaate Heli õpinguist. Ta on praegu Toronto ülikoolis kolmandat aastat kehalist kasvatust ja samaaegseelt prantsuse keelt õpimas, lootes leida õpetaja kohta Quebecis või Prantsusmaal. Tal on juba Sport Canada treeneri kutse nii moodsas rütmilises kui ka regulaarses võimlemises.

Kui ta varem oli rohkem pühendunud moodsale rütmilisele võimlemisele, siis sügisest peale alustas ta tõsiselt regulaarse võimlemise treeninguga, töötades sel alal neli õhtut nädalas Toronto ülikooli naiste võistkonnas.

Heli ise ütleb, et moodne rütmiline võimlemine kasvab, kuna toob kasu paljudele inimestele. Eestlased tõid selle spordi Kanadasse paarkümmend aastat tagasi ja arenedasid seda. Nii vaadatakse sellele kui etnilisele spordile, kuigi pregu on Kalev Estienne liikmeskond juba peamiselt mitte-eestlastest koosnev. See on tähtis spordiala, kuna vastupidi olümpiavõimlemisele, mis muutub vanemaks saades füüsiliselt väga nõudlikuks, võib moodsat võimlemist harrastada isegi vanaduses.

Heli, Evald Oderi neljast tütrest vanuselt teine, alustas moodsa võimlemisega kui ta oli 7-aastane. See oli talle loomulik, sest ema oli võimelnud juba kodumaal.

Artiklis lastakse teda moodsa ja regulaarse võimlemise alal oma arvamusi avaldada seoses nii ühe kui ka teise eesmärkidega.

Kodu omamise registreeritud säästuplaan (RHOSP)

1977. aasta tulumaksu seaduse muudatused registreeritud kodu omamise säästuplaani (Registered Home Ownership Savings Plan) osas tõid drastilisi muudatusi, mille esmakordne rakendatavus on osaliselt seotud käesoleva kalendriaastaga. Eelmistel aastatel võis seda säästuplaani avada või jätkuvaid sissemakse teha kahe kuu jooksul peale kalendriaasta lõppu. Käesoleva aasta arvel on nüüd seda võimalik teha ainult kuni aasta lõpuni, s.o. kuni 31. detsembrini.

Kehtestatud muudatustega on püütud rõhutada, et see plaan on mõeldud tulumaksu vähendamiseks, aga mitte selle edasilükkamiseks. Kitsenduseks on nüüd ka, et selle plaani likvideerimisel ei saa käesoleval ajal enam säästetud summat kasutada tulumaksu vähendavana majasisustuse ostmiseks.

Registreeritud säästuplaani on õigustatud avama iga Kanadas residentsi omav isik, kes oma ealt on üle 18 aasta.

Kuna see plaan ei ole piiratud vanuse ülemmääraga, siis võivad seda kasutada ka isikud kes on ületanud 70 aasta piiri. Kontributsioone ehk sissemakse kuni $1,000 aastas võivad teha isikud, kes ei oma kinnisvara, kus nad elavad, kes ei ole osanikud kinnisvaras, mida kasutatakse eluasemena. Kontributsioone ei ole nüüd lubatud teha ka siis kui teine abielupooltest omab kinnisvara (maja).

Kogu säästuplaani ülemmääraks kontributsioonide näol on $10,000, kusjuures see plaan kuulub likvideerimisele 20 aasta möödumisel. Tulumaksu seaduse viimaste muudatuste kohaselt on nüüd lubatud sissemakse säästuplaani teha veel samal aastal kui tegelikult teostatakse maja ostmine.

Tähendab, et teil on võimalus enne maja ostmist eraldada oma sissetulekust tulumaksuvabalt $1,000.

Selle plaani algatamisel ja likvideerimisel tuleb pidada meeles, et see on isikule lubatud vaid kord eluea kestel. Tähelepanuks olgu ka märgitud, et selle säästuplaani kontributsioonideks laenatud raha intressid ei kuulu tulumaksulehe täitmisel kuludena mahaarvamisele.

Nagu eelpool märgitud, selle säästuplaani iga on piiritletud 20 aastaga. Kui selles ajavahemikus see ei ole suletud, langeb kogu plaani kogunenud summa tulumaksu alla. Määratud aja raames on teil aga võimalus oma suva kohaselt selle sulgemiseks. Kui teie ostate maja samal aastal, või 60 päeva jooksul järgmisel aastal, arvates plaani sulgemisest, siis see raha koos lisanduvate protsentidega ei kuulu tulumaksustamisele. Teiste sõnadega, teil on aega plaani sulgemisest kaks kuni 14 kuud maja ostmiseks. Maja mõiste hõlmab ka kondominiumikorterit, aktsiaid kooperatiiv-majas, või isegi mobiilset maja, kui viimases kavatsetakse elada aasta-ringi.

Säästuplaani likvideerimisel võib maja ostmine teostuda hiljemgi kui eelpool kirjeldatud, kui siis tuleb teil esialgselt tasuda tulumaks ja hiljem taotleda selle vähendamist.

E. SOOMET

Inflatsioon Kanadas 8,8 protsenti

OTTAWA — Statistiliste andmete põhjal oli Kanada aasta keskmine inflatsioon tõusnud novembris 8,8 protsendile, mis põhjustas parlamendis ägedaid sõnavõtte ja arupärimisi. Peaminister Trudeau võttis omaks, et tööliste palgad ei pea sammu inflatsiooniga, kuid ta manitses palganõudmiste suhtes tagasihoidlikkusele. Peaminister mainis, et kui palganõudmised lähevad üle piiride, siis on valitsus sunnitud uuesti rakendama hindade ja palkade kontrolli.

Nalja

„Kas N. Liidus on võimalik mängida Schilleri näidendit „Wilhelm Tell?"

„Põhimõtteliselt küll, aga kes hakkab ühe näidendi pärast USA-st õunu importima?"